

654

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΝ ΤΗΣ Α. Σ.

ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Κ. Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΗ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1919

ΕΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΕΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙ

Handwritten signature or text at the bottom of the page.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΝ ΤΗΣ Α. Σ.

ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΗΜΩΝ

Κ. Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΤΗ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1919

Σεβασμιότατε Δέσποτα, έντιμότατοι

Κύριοι Δημογέροντες

Ὁ ἀπὸ πέντε περίου ἐτῶν λυμαινόμενος τὴν ἀνθρωπότητα παγκόσμιος πόλεμος ἀναπτύξας τὰς ἀγρίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ὁρμᾶς δὲν ἀφήκεν αὐτὴν νὰ ἀποθηριωθῆ τέλεον, ἀλλὰ διῶν ἐδημιούργησε συμφορῶν παρέσχεν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν τὴν καλὴν εὐκαιρίαν νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ναρκωθοῦν ὄλαι αἱ συμφορῆς αὐτῇ εὐγενεῖς ὁρμαί, νὰ ἀναπτύξῃ δὲ ἰδίᾳ τὴν ὁρμὴν τῆς φιλανθρωπίας· καὶ οὕτω καθ' ὅν χρόνον ὁ ἀπαίσιος Ἄρης σκορπίζει παντοῦ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν ἡ Φιλανθρωπία σπεύδουσα ἐπιχέει ἔλαιον καὶ εἶνον ἐπὶ τὰ τραύματα τῆς ἀσπαιρούσης μέσα εἰς τὸ αἷμα ἀνθρωπότητος καὶ ἐν τινι μέτρῳ ἀναπαύει αὐτὴν. Ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ, ἥτις πάντοτε ἐλάτρευσε, ὅ,τι ὑπάρχει ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἐδείχθη ἀπαράμιλλος καὶ ἐν τῇ ἀσχήσει τῆς φιλανθρωπίας καὶ ὅπως παντοῦ οὕτω καὶ ἐν Τραπεζοῦντι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ πολέμου ἔθρεψε τοὺς πεινῶντας, ἐνέδυσσε τοὺς γυμνοὺς, συνήγαγε τοὺς ξένους, περιέθαλψε τοὺς ἀσθενεῖς, παρηγόρησε τοὺς ἐν φυλακῇ.

Ἰπηρεῖται τοῦ φιλανθρώπου τούτου ἔργου ἐν Τραπεζοῦντι εἶνε ἡ Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν « Μέρμινα », ἡ Φιλὸπτωχος Ἀδελφότης καὶ ἡ ἀπὸ τῆς 5ης Ἀπριλίου 1916 λειτουργοῦσα Ἐπιτροπὴ τῶν Προσφύγων. Τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης τῶν Προσφύγων τὰ πεπραγμένα προτίθεται νὰ ἐκθέσῃ σήμερον ἡ παρεῖσα λογοθεσία.

Ὅτε τὴν 5ην Ἀπριλίου 1916 ὁ Ρωσσοικὸς στρατὸς κατέλαβε τὴν Τραπεζοῦντα καὶ ἀμέσως κατόπιν τῆς Τραπεζοῦντος τὴν περίχωρον παραλιακῶς μὲν μέχρι τοῦ Ἱεροῦ Ἀκρωτηρίου ἰσωτερικῶς δὲ μέχρι Τζεβιζλικίου, Κουσπιδῆ, Δανίαχας, ἡ ἀπὸ Τρα-

πεζοῦντες μέχρι τοῦ Ἱεροῦ Ἀκρωτηρίου χώρα ἦτο γεμάτη ἀπὸ πρόσφυγας Τούρκους, ἐκ Χόπας, Ριζαίου, Ὀφρεως, Σουρμένων καὶ Γεμουράς, οἱ ὅποιοι φοβηθέντες τὴν ρωσικὴν προέλασιν μετηνάστευσαν ἀκολουθοῦντες τὰ τουρκικὰ στρατεύματα πρὸς ἀποκατάστασιν εἰς τὰς ἰδίας τῶν ἐστίας τῶν Τούρκων προσφύγων ἀνερχομένων εἰς ἱκανὰς δεκάδας χιλιάδων ζητήσας ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν κ. κ. Χρῦσανθος ἔλαβε παρὰ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀγαθοῦ τὴν καρδίαν Ρώσου στρατηγοῦ Λιάχωφ τὴν ὑπεύθυνον πληρεξουσιότητα καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς 5ης Ἀπριλίου ἐπελήφθη ἡ Μητρόπολις τοῦ δυσχεροῦς τούτου ἔργου ἐφοδιάζουσα τοὺς Τούρκους πρόσφυγας μὲ ἔγγραφον ἀδειαν τοῦ στρατηγοῦ καὶ ἀποστέλλουσα αὐτοὺς μὲ δλα τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ κτήνη τῶν εἰς τὰς ἰδίας ἐστίας ἀσφαλῶς χωρὶς μηδὲ θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν νὰ πείσῃ.

Ἐνῶ ἡ Μητρόπολις ἠσχολεῖτο περὶ τὸ ἔργον τοῦτο, νέοι πρόσφυγες ἤρχισαν νὰ κατέρχωνται εἰς Τραπεζοῦντα ὧν οἱ πλεῖστοι ὁμογενεῖς· οἱ κάτοικοι ὄλων τῶν χωρίων τὰ ὅποια διὰ τῆς ρωσικῆς προελάσεως εὐρέθησαν εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός, ἠναγκάσθησαν νὰ καταλίπουν τὰς ἐστίας τῶν· ἐκ τῆς περιφέρειας Πλατάνων οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Μυρσίνης, Καρτζέας, Στρουγκί καὶ Φραγκουλάντων κατέφυγον εἰς Πλάτανα, οἱ δὲ κάτοικοι Φυσεράς περὶ τὰς 65 ὁμογενεῖς οἰκογενείας καὶ ἱκαναὶ Τουρκικαὶ κατέφυγον εἰς Τραπεζοῦντα· εἰς Τραπεζοῦντα καὶ τὰ περίξ χωρία κατέφυγον καὶ οἱ κάτοικοι τῶν περίξ Δζεβιζλικίου ἑλληνικῶν τῆς Ματσούκας χωρίων καὶ ἰδίᾳ οἱ κάτοικοι Λαραχανῆς, Σπέλιας, Χαβᾶ, Σιχνόης, Σανογιᾶς, Χορτοκόπ, Κουσιπιδῆς, Δανίαχας, Ἀγουρσας, Κούτουλας καὶ Γιανάντων ἀνερχόμενοι εἰς 5 χιλιάδας ψυχῶν· ἡ θέσις ὄλων τῶν προσφύγων τούτων ἦτο δεινὴ, διότι ἐσπευσμένως καταλιπόντες τὰς ἐστίας τῶν δὲν κατώρθωσαν νὰ παραλάβουν μεθ' ἑαυτῶν οὔτε σκεύη, οὔτε στρώματα, οὔτε ἐνδύματα.

Τὴν περιθαλψὴν τῶν πρώτων ἀφιχθέντων προσφύγων ἀνέθεσαν ἡ Α. Σιβ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν εἰς τοὺς Κυρίους Κωνσταν-

τῖνον Ἀβρααμίδην, Νικόλαον Βελισσαρίδην καὶ Ὀρφεῖαν Κογκαλίδην, οἵτινες μὲ ἀπαράμιλλον ζῆλον καὶ μεθοδικότητα ἐργασθέντες κατὰ τὰ πρὸ τῆς Ρωσικῆς κατοχῆς δύο πρῶτα ἔτη τοῦ πολέμου ὡς μέλη τοῦ συμβουλίου τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, ἦσαν οἱ δόκιμοι ἐργάται οἱ ἐνδεδειγμένοι νὰ ἀναλάβουν καὶ τὸ νέον ἔργον τῆς περιθαλψέως τῶν προσφύγων. Εἰς τούτους προσετέθησαν κατόπιν καὶ οἱ κ. κ. Ἰωάννης Περσείδης καὶ οἱ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκ Ρωσσίας ἐπανακάμψαντες κ. κ. Θεοφύλακτος ἰατρὸς καὶ Π. Τσαϊρίδης καὶ οὕτω συνεκροτήθη ἡ ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων διατετελοῦσα ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν. Ἐν τῇ πρώτῃ συνεδρίᾳ τῆς ἐπιτροπῆς γενομένη τῇ 4ῃ Ἰουνίου 1916 ἀντιπρόεδρος διωρίσθη ὁ Κ. Κωνσταντῖνος Ἀβρααμίδης, ὁ ἴδιος ἐκλεγείσ καὶ ταμίας τῆς ἐπιτροπῆς, γραμματεὺς δὲ ὁ Κ. Νικόλαος Βελισσαρίδης. Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἡ ἐκ τῶν Κ. Ν. Βελισσαρίδου καὶ Ὀρφεῖας Κογκαλίδου ἐπιτροπὴ παρέδωκε τὸν λογαριασμὸν τῶν μέχρι τότε γενομένων εἰσπραξέων καὶ διανομῆς βοηθημάτων εἰς χρήματα καὶ τρόφιμα μὲ ὑπόλοιπον ἐν τῷ ταμείῳ ρούβλια 11, 003⁵² δρακμ. καὶ παρεδόθη εἰς τὸν ταμίαν Κ. Κωνσταντῖνον Ἀβρααμίδην.

Οὕτω καταρτισθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Προσφύγων συστηματικώτερον ἐπελήφθη τοῦ ἔργου τῆς τακτικῶς συνεδριάζουσα καὶ μεθοδικῶς ἐκτελοῦσα ὅσα ἐν ταῖς συνεδρίαις ἀπεφασίζοντο ἐκάστοτε.

Ὅλους τοὺς πρόσφυγας τῆς περιφέρειας Πλατάνων καὶ Ματσούκας ἐγκατέστησαν τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὰς συνοικίας Ἀγίου Εὐγενίου, Χρυσοκεφάλου, Ἀγίου Φιλίππου, Θεοσκεπάστου, Ἀγίου Ἀκινδύνου καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Τραπεζοῦντος. Εἰς τοὺς πρόσφυγας τούτους εἰς οὓς προσετέθησαν καὶ 200 ἐντόπιοι πτωχοὶ Ὀθωμανοὶ καὶ ἄλλοι Τούρκοι τῆς περιφέρειας Δζεβιζλικίου καὶ Πλατάνων ἐδίδετο ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἡμίσεια ὀκτᾶ ἄρτου ἡμερησίως κατ' ἄτομον, εἰς δὲ τοὺς ἐν τοῖς χωρίοις ἐγκατασταθέντας ἀραβόσιτος, ἄλευρον, καὶ ἄλας.

Ότε η επιτροπή ανέλαβε τὸ ἔργον ἐστερεῖτο τελείως πόρων· καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἀνευρέσεως πόρων ἐδανείσθη προχείρως τὸ ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος ὑπάρχον πλεόνασμα ἀραβοσίτου καὶ ἀλεύρων, οὗ τὸ ἰσότιμον ἐκανονίσθη βραδύτερον, ἠγοράσθησαν δὲ ἐπὶ πιστώσει παρὰ τῆς Δημαρχίας, οὗτης τότε ἐλληνικῆς, 250 σάκκοι ἀλεύρων καὶ ἀραβοσίτος καὶ ἄλας, ὧν τὸ ἰσότιμον ἐκανονίσθη βραδύτερον. Κατὰ Μάιον τοῦ 1916 κατέφθασεν ἐντολὴ τοῦ στρατηγοῦ Λιάχωφ καὶ ἡ πρώτη κυβερνητικὴ βοήθεια ἦτοι 4348 πύτια ἀραβοσίτου καὶ μετ' αὐτῆς καὶ ἰδιαιτέρα ὑπὸ τὸν βέκτην κληρικὸν αἰδεσιμώτατον Ματθαῖον Μάνου ἐπιτροπὴ τῆς ἐν Βατοῦμ ἐλληνικῆς Κοινότητος, ἣτις ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ τοὺς πάσχοντας ὁμογενεῖς. Τὸ ἀφιχθὲν κυβερνητικὸν βοήθημα διενεμήθη εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ πτωχοὺς ἑλληνας καὶ μουσουλμάνους (ἑλληνας 13,628 καὶ τούρκους 5.186) ἀνερχομένους ἐν ὄλῳ εἰς 18,814 ψυχὰς ἐπὶ τῇ βάσει ἰδιαιτέρων καταλόγων ἐπικεκυρωμένων ὑπὸ τῶν ἱερέων, τῶν ἱμάμηδων καὶ τῶν μικτάρηδων· τὴν διανομὴν ἔκαμεν ἰδιαιτέρα τετραμελὴς ἐπιτροπὴ, εἰς τὴν προσελήφθη καὶ εἰς Μωαμεθανός· λεπτομερὴς ἀπογραφή τῆς διανομῆς ταύτης εὐρίσκεται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισαν νὰ καταφθάνουν πλούσιαι αἱ συνδρομαὶ τῶν διαφόρων ἐν Ρωσίᾳ ἐλληνικῶν κοινοτήτων, πρὸς ἃς ἅμα τῇ ἀφίξει τῶν πρώτων προσφύγων τηλεγραφικῶς ἔκαμεν ἔκκλησιν ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν. Ὁ ἐν Ροστοβίφ ἑλληὴν πρόξενος κ. Κριεζῆς ἀπέστειλεν ἐκ τῶν πρώτων 10,000 ρουβλίων ἐκ συνδρομῶν τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν.

Ἡ ἐν Πετροπόλει ἐλληνικὴ πρεσβεία καὶ ὁ ἐν Τιφλίδι ἑλληὴν πρόξενος κ. Δ. Σπαθάρος ἐπανειλημμένως ἀπέστειλαν συνδρομὰς τῶν ὁμογενῶν διαφόρων πόλεων καὶ χωρίων τῆς Ρωσίας· βεβαίως συνεκίνησε τὴν Μητρόπολιν καὶ τοὺς ἑλληνας τοῦ Πόντου καὶ ἡ αὐθόρμητος στεργὴ μεθ' ἧς ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς ἡ Α. Β. Ὑ. ἡ σύζυγος τοῦ πρίγκηπος τῆς Ἑλλάδος Νικολάου πριγκήπισ-

σα Ἑλένη, ἀποστείλασα διὰ τῆς ἐν Πετροπόλει Ἑλληνικῆς πρεσβείας ρουβλία 3569. Ἡ Α. Π. ὁ ἐπίσκοπος Συμφερουπέλεως καὶ Ταυρίδος Δημήτριος μέγα ἐπίσης ἐδειξεν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν προσφύγων συλλέξας ἐπανειλημμένως παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐπαρχίας του γενναίας συνδρομὰς, συνοδεύων αὐτὰς ἐκάστοτε διὰ θερμοτάτων πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην μας γραμμάτων, τὰ ὁποῖα διέπνεε τὸ ἄρωμα τῆς ἀγαθότητος τῆς ῥωσικῆς ψυχῆς καὶ τοῦ διακρίνοντος τὴν Α. Πανιερότητα φιλελληνισμοῦ. Ἡ ἐλληνικὴ κοινότης Αἰκατερινοδάρ πλὴν τῶν πλουσίων χρηματικῶν βοηθημάτων ἀπέστειλε διὰ μέσου τοῦ ἐντίμου κ. Ἀβραάμ Ἀκρίτα 225 σάκκους ἀλεύρων· πλούσιαι ἐπίσης ἦσαν αἱ συνδρομαὶ τοῦ ἐν Ροστοβίφ Συμβουλίου τῆς πανελληνίου Ἐθνικῆς Ἐνώσεως καὶ τῆς ἐλληνικῆς κοινότητος Σοχοῦμ, Μαϊκώπ, Ὀδησοῦ Βλαδιβοστῶκ, Κρίμσκη, Σαρί-καμίς, Ἀνάπας, Ταϊγανίου, Γιάλτας κτλ. καὶ ὅσα ὁμοίως βοηθήματα ἐστάλησαν διὰ τοῦ κ. Στυλ. Γαληνοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Βατοῦμ ἐκδιδομένης ἑφημερίδος «Ἀργοναύτης». Ἐν τῇ φιλανθρωπίᾳ δὲν ὑπέστησαν καὶ οἱ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνας ἀποστειλάντες διὰ τοῦ Ἀμερικανοῦ προξένου κ. Τσέγγενς λίρας στερλίνας 425, ὁμοίως καὶ οἱ ἀνὰ τὴν Ρωσίαν Σανταῖοι ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ἰ. Μητρόπολιν ἀποκλειστικῶς διὰ τοὺς Σανταίους ρουβλ. 1870 ὧν τὰ 500 ὁ κ. Εὐστάθιος Σπυράντης καὶ ταῦτα διενεμήθησαν εἰς τοὺς Σανταίους ἄλλα εἰς χρήματα καὶ ἄλλα εἰς ἀγορασθέντα τρόφιμα ὑπὸ ἰδιαιτέρας ἐπιτροπῆς ἐκ Σανταίων, ἀποτελεωμένης ἐκ τῶν κ. κ. Φιλίππου Χειμωνίδου, Δαμιανοῦ Πιστοφίδου, Πολυχρονίου Ἰωσηφίδου καὶ Χριστοφόρου Μουρατχανίδου. Ἐν γένει πάντες οἱ Ἑλληνας ἀπὸ Βλαδιβοστῶκ μέχρι Μασσαλίας καὶ ἀπὸ Πετροπόλεως μέχρις Ἀθηνῶν καὶ Ἀμερικῆς καὶ ὡς Κοινοῦτες καὶ ὡς ἰδιῶται ἔσπευσαν νὰ διατρανώσουν τὴν εὐγένειαν τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς καὶ τὴν ἐλληνικὴν ἀλληλεγγύην ἀποστείλαντες διὰ τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν κ. κ. Χρυσάνθου γενναίως ποσά.

Παντός ἐπαίνου ἄξιοι ἀπεδείχθησαν καὶ οἱ ὁμογενεῖς κάτοικοι τῆς ἡμετέρας πόλεως ἐπανελημμένως συνδραμόντες τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς εἰς χρήματα, ἐνδύματα, στρώματα καὶ μαγειρικά σκευῆ· καὶ κατὰ μὲν τὸν Ἰούνιον τοῦ 1917 συνελέγησαν παρὰ τῶν ὁμογενῶν τῆς Τραπεζοῦντος καὶ τῶν περίεχωρίων ὑπὲρ τῶν προσφύγων τοῦ Πόντου 40.451²⁰ ρούβλια· κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1917 ἢ ὑπὸ τῶν δεσποινίδων τῆς πόλεως ὀργανωθείσα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως ἡμερὶς μετὰ τοῦ λαχείου ἐργοχειρῶν ἀπέφερε τὸ ποσὸν τῶν 11.728 ρουβλίων ὁμοίως καὶ ἡ Ἐθνικὴ Ἐνωσις προσέφερε 2500 ρούβλ. καὶ πάλιν κατὰ Μάιον τοῦ 1918 συνελέγησαν παρὰ τῶν αὐτῶν Τραπεζουντίων λίραι ὄθωμ. 1718 καὶ 85 γρόσ. καὶ ὄλαι ἐν γένει αἱ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τραπεζοῦντος ὑπαγόμεναι περιφέρειαι Ριζαίου, Ὀφews, Σουρμένων, Πλατάνων καὶ ἄλλαι κοινότητες τῆς Ἀργυρουπόλεως τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας καὶ τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως, αἱ ὁποῖαι διεληθῶσαι διὰ τῆς θέσεως τῶν προσφύγων βαθμηδὸν διὰ τῆς ἑλληνικῆς φιλεργίας ἤνθησαν εἰς βαθμόν, ὥστε νὰ συνδράμουν καὶ ἄλλοις ὁμοιοπαθεῖς ὁμογενεῖς τῶν.

Παρὰ πάντα ταῦτα ὅμως τὸ ὅλον ἐγκοιμώμενον πλῆθος τῶν προσφύγων καθιστὰ ἐπαισθητὴν τὴν ἀνάγκην καὶ τῆς κυβερνητικῆς ἐπικουρίας ἀνευ τῆς ὁποίας τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ διεξήγετο ἐλλιπέστατα. Τοῦτο ἐγκαίρως ἀντελήφθη ἡ ῥωσικὴ Κυβέρνησις. Κατὰ Αὐγούστον τοῦ 1916 ἔγραψεν ὑπὸ ἡμερ. 4 Αὐγούστου 1916 καὶ ἀριθ. 613 διὰ τοῦ ἐξοχωτάτου κ. Σβάρτς στρατηγοῦ τῆς ὠχυρωμένης ἀκτίνος Τραπεζοῦντος πρὸς τὴν Α. Σ τὸν Μητροπολίτην ἡμῶν ἐπιστολὴν πλήρη δελεαστικῶν προτάσεων· ὁ Μητροπολίτης διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερ. 23 Αὐγούστου καὶ ἀριθμ. πρωτ. 280 παρακάμψας τὰς λοιπὰς δελεαστικὰς προτάσεις ἀπεδέχθη μόνον μίαν, τὴν πρότασιν περὶ ἐπικουρίας τῶν προσφύγων, παρακαλῶν ὡς βοηθηθῶν ἐξίσου καὶ οἱ Ἕλληνας καὶ οἱ μουσουλμάνοι πρόσφυγες· ἡ εὐχὴ αὕτη εἰσηκούσθη καὶ κατὰ Ὀκτώ-

βοιον τοῦ 1916 ἡ Α. Α. Ὑ. ὁ Ἀντιβασιλεὺς τοῦ Καυκάσου καὶ Ἀρχιστράτηγος Μέγας Δοῦξ Νικόλαος Νικολάεβιτς ὤρισε τὸ ποσὸν 550 χιλ. ρουβλ. διατάξας ἵνα διατεθῇ ὑπὲρ τῶν προσφύγων συμφῶνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων· τὸ ὑπὸ τῆς Α. Α. Ὑ. τοῦ μεγάλου Δουκὸς Νικολάου Νικολάεβιτς, ψηφισθὲν ποσὸν τῶν 550 χιλ. ρουβλίων λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐδόθη εἰς εἶδη τῆς πρώτης ἀνάγκης καὶ εἰς νοσηλείαν καὶ ὅτι πάντα ταῦτα ἐπρομηθεύθη ἡ Κυβέρνησις μὲ εὐθηνὰς τιμὰς τῆς ἐπιμελητείας τοῦ στρατοῦ ἀντιστοιχεῖ πρὸς δύο ἑκατομύρια ρουβλίων. Ἀμέσως ὁ στρατηγὸς Σβάρτς ἐζήτησε νὰ ὑποβάλῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων τὰς περὶ τούτου σκέψεις τῆς· καὶ τὰς σκέψεις ταύτας ὑπέβλεπεν ἡ ἐπιτροπὴ δι' ὑπομνήματος ὑπὸ ἡμερομ. 28 Ὀκτωβρίου 1916 καὶ ἀρ. πρωτ. 416 καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ στρατηγοῦ γενομένη συνεδριάσει τῇ 29ῃ Δεκεμβρίου 1916 ἐνεκρίθη κατὰ πάντα, τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων. Τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι ὑποδεικνυόμενα μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν προσφύγων ἀμέσως ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν· καὶ ἰδρύθησαν συσσίτια εἰς τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὑποδειχθέντα σημεῖα ἦτοι εἰς τὰς συνοικίας Ἀγίου Φιλίππου, Ἀγ. Εὐγενίου, καὶ εἰς Ζάνος ἐνθεν τακτικῶς ἐδίδετο εἰς τοὺς πρόσφυγας Ἕλληνας καὶ μωαμεθανούς, σοῦπα καὶ κρέας· πλησίον τῶν συσσιτίων ἰδρύθησαν καὶ νοσοκομεῖα. Συσσίτια τῆς ὑποδείξει τῆς ἐπιτροπῆς ἰδρύθησαν καὶ ἐν Πλατάνοις διὰ τοὺς πρόσφυγας τῶν χωρίων τῆς περιφερείας ἐκείνης καὶ ἐν Ζέφανος διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ πτωχοὺς τῆς Χότζης, Κερασέας, Καβαρᾶς καὶ Ζέφανος, ὧν οἱ πλείστοι ἦσαν Σανταῖοι.

Ἐπίσης ἐνεκρίθη καὶ ἄλλο σπουδαῖον σημεῖον τοῦ ἐπιδοθέντος εἰς τὸν στρατηγὸν ὑπομνήματος, ἡ παροχὴ δηλ. σπόρων, ἦτοι γεωμήλων, ἀραβασίτου κτλ. εἰς τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου παθόντας πτωχοὺς χωρικοὺς καὶ πρόσφυγας Ἕλληνας καὶ μουσουλμάνους, οἵτινες ἐγκατεστάθησαν εἰς διάφορα χωρία κείμενα ἐντὸς τῆς ὠχυ-

ρωμένης ακτίνας· και ούτω από Φεβρουαρίου τοῦ 1917 ἤρχισε νὰ διανέμηται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ σπόρος ἡ δὲ διανομὴ διήρκεσε μέχρι Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐπεκταθείσης τῆς βοήθειας και εἰς τὰ μακρὰν τῆς ὠχυρωμένης ακτίνας χωρία, οἷον εἰς τὴν Μασσοῦκαν, Χαμσή-κιοι, Σάνταν, Σάρλα κτλ.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν καταλόγων τῶν ἐχόντων ἀνάγκην βοήθειας διὰ σπορὰν ὡς και ἡ ἐκδοσις εἰσιτηρίων διὰ τὰ συσσίτια ἀνετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν και τὴν περὶ αὐτὴν ἐπιτροπὴν τῶν προσφύγων, εἰς τὴν προσελήφθη και εἰς ὀθωμανός, ὁ Ρουσιτὴ Χατζῆ Ἀπτή Ζαδὲ ἐφένδης.

Οὕτω στερεώσασα και οἰκονομικῶς τὸ ἔργον τῆς ἡ ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων διεξήγαγεν αὐτὸ μὲ ζῆλον ἀπαράμιλλον, μὲ ψυχραιμίαν και γαλήνην ἀντικρύζουσα τὴν ἐκάστοτε κατὰ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐκσπῶσαν θύελλαν, ἡ ὁποία δισκορπίσε δεξιά και ἀριστερὰ τοὺς ἀτυχεῖς πρόσφυγας.

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1916 ὁ ῥωσικὸς στρατὸς προήλασεν ἀπὸ Δζεβιζληκίου μέχρι Κελκῆτ και Κιουρτούν· πολλαὶ δὲ ὁμογενεῖς οἰκογένειαι ἐκ τῶν χωρίων τῶν κειμένων μεταξὺ Δζεβιζληκίου και Χαμσή-κιοι ἐξορισθεῖσαι ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τὰ χωρία Σταυρί, Μουζαίνης και Ἀργυρουπόλεως και ἀλλαιπάλιν διασωθεῖσαι εἰς τὰ δάση και πλανώμεναι ἐν ὄρεσι και σπηλαίοις και ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς μετὰ τὴν προέλασιν τοῦ ῥωσικοῦ στρατοῦ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἐρημωθέντα χωρία τῶν.

Οἱ πλεῖστοι τούτων ἦσαν ἀτροφικοὶ και ἀσθενεῖς κατατρυχόμενοι ὑπὸ διαφόρων ἐπιδημιῶν και δὴ ὑπὸ τοῦ ἐξανθηματικοῦ τύφου· κατήγοντο τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν χωρίων Κρένασσα, Στάμα, Σανογιᾶ, Θέρσα, Ἀδολῆ, Πόντιλα τοῦ Χαμσή-κιοι τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως και συνεπισσοῦντο εἰς 4914 περίπου.

Πρὸς περιθαλψιν τούτων ἡ ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἀπέστειλεν ἰδιαίτερον ἀπεσταλμένον μὲ φάρμακα, τροφάς, ἐνδύματα και διένειμεν εἰς αὐτοὺς και χρηματικὰ βοηθήματα· Ἰδρῦσι δὲ ἡ ἐπι-

ροπὴ εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ἐν Κερεμετλή σταθμὸν τροφίμων, διορίσασα ἐκεῖ μισθωτὸν ἀντιπρόσωπόν τῆς τὸν κ. Ἀναστάσιον Κυριακίδη, ὅστις τακτικῶς κατὰ δεκαπενθήμερον διένειμε τροφίμα, ἄλευρα, ἀραβόσιτον, τέλλον, ζάχαριν· ἐστάλη δὲ και ἰατρός πρὸς ἐπιθεώρησιν ὁ κ. Π. Σουλιάδης. Βραδύτερον τῆ ἐπιμόνω παρακλήσει τῆς Μητροπόλεως και τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων ἰδρύθη και νοσοκομεῖον ἐν Χαμσή-κιοι, ὅπου ἐνοσηλεύοντο πρόσφυγες και ἐλαμβάνοντο φάρμακα δωρεάν.

Πρόνοια ἐλήφθη και περὶ τῶν προσφύγων τῆς περιφερείας Ἀργυρουπόλεως και Ἀρδάσης, ὅπου συνεκεντρώθησαν πρόσφυγες ἀναγκασθέντες νὰ καταλίπωσι τὰ εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρὸς ἐθρεθέντα χωρία τῶν· συνεστήθη δὲ ὑποεπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου Χαλδείας Οἰκονόμου Θεοδώρου ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ. Α. Οἰκονομίδου και Ζαμανοπούλου· ὑποεπιτροπὴ ἐπίσης συνεστήθη και ἐν Ἀρδάση ἐκ τῶν κ. κ. Ἀγ. Ἀνθεμίδου, και Δ. Γεωργιάδου. Κατὰ Αὐγουστον δὲ τοῦ 1916 ἐστάλη εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ὁ κ. Ἀβραάμ Ὀρφανίδης, βοηθὸς γραμματεὺς τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων, ὅστις περιελθὼν κατὰ σειρὰν ὅλα τὰ χωρία Ἀρδάσης κατήρτισε λεπτομερεῖς καταλόγους, διένειμε βοήθειας και τροφίμα και χρήματα και ἐθήκε τὰς βάσεις συστηματικωτέρας ἐργασίας τῆ συμπράξει τῆς ὑποεπιτροπῆς. Ἐπειδὴ ὁμως εἰς τοὺς κατοίκους και πρόσφυγας τῆς περιφερείας ἐκείνης ἐγεννήθησαν συνθηκαι δυσμενεῖς, οἷον ἐλλειψις τροφίμων και ἀρκετὴ πίσις ἤσκειτο ἐπ' αὐτῶν και ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῶν ἐκεῖ στρατιωτικῶν ἀρχῶν σχεδὸν ὡς εἰλωτες, ἤρχισεν ἀθρόα ἡ μετανάστευσις εἰς Τραπεζοῦντα και τῶν προσφύγων και τῶν κατοίκων ἀπειλοῦσα τελείαν ἐρήμωσιν τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας· πρὸς ἀναστολὴν τοῦ ρεύματος τῆς μεταναστεύσεως και ἀρσιν τῶν αἰτίων αὐτῆς ἐσκευσε κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1916 νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν περιφέρειαν Ἀργυρουπόλεως και Ἀρδάσης αὐτοπροσώπως ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Κος Χρῦσαν-

θος παραλαβών μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἱατρὸν κ. Γ. Πούμπουραν, τὴν κατάστασιν τῶν ἐκεῖ προσφύγων καὶ κατοίκων εὗρεν ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν ἀληθῶς οἰκτρὰν ἀμέσως συνεννοηθεὶς μετὰ τῶν ἐκεῖ ἀρχῶν καὶ μετὰ ἐπανελημμένα διαβήματα παρὰ τῆ Α. Α. Ὑ. τῷ Μεγάλῳ Δουκὶ Νικολάῳ Νικολάεβιτι ἐξησφάλισε τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν κατοίκων καὶ προσφύγων τῶν πέριφερειῶν ἐκείνων, ἐνήργησε τὴν ἀποφυλάκισιν τριάκοντα μουσουλμάνων κρατουμένων ἐν ταῖς φυλακαῖς Ἀργυροπόλεως διένειμεν ἀρκετὰς χρηματικὰς βοηθείας εἰς ἀπόρους ἔλληνας καὶ μουσουλμάνους καὶ ἐν γένει παντὶ τρόπῳ παρηγόρησε τοὺς δυστυχεῖς πρόσφυγας, διαβεβαιώσας καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς κατοίκους ὅτι ἅμα τῇ καθόδῳ του εἰς Τραπεζοῦντα θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν τακτικὸν ἐπισιτισμὸν αὐτῶν· ὁ δὲ συνοδεύων τὴν Α. Σ. ἱατρός κ. Πούμπουρας ἐπεσκέφθη ὄλους τοὺς ἀσθενεῖς καὶ διένειμεν εἰς αὐτοὺς φάρμακα, συστήσας τὰ δέοντα εἰς τὰς ἐκεῖ ὑποεπιτροπὰς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν περίθαλψιν τῶν ἐκεῖ προσφύγων.

Μετὰ τινων ἡμερῶν διαμονὴν ἐν μέσῳ τῶν προσφύγων ἐπανῆλθεν εἰς Τραπεζοῦντα ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης· καὶ ἀμέσως συγκαλέσας τὴν ἐπιτροπὴν τῶν προσφύγων ἐξέθεσε τὰς σκέψεις του περὶ τῆς καταστάσεως τῶν προσφύγων καὶ τῶν ἐνδεῶν τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας καὶ τῶν ληπτέων μέτρων· πλὴν ἄλλων ἀπεφασίσθη νὰ ἀγορασθῇ ἅμαξα μετὰ τρία ἄλογα ὅπερ καὶ ἐγένετο ἀμέσως· τακτικῶς δὲ ἐπέλλοντο διὰ τῆς ἀμάξης καὶ μετὰ τὰ ἐκείνη ἐνοικιαζόμενα ὑποζύγια τρόφιμα εἰς Κερεμετλή, Ἀρδασαν καὶ Ἀργυρούπολιν.

Ὁμοίως ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ καὶ διαμένη διαρκῶς εἰς Ἀρδασαν ὡς ἐμμισθος ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων τότε γραμματεὺς αὐτῆς καὶ νῦν γραμματεὺς τῆς Ἱερ. Μητροπόλεως Τραπεζοῦντος κ. Ἀναστάσιος Οἰκονομίδης διαμείνας ἐκεῖ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1916—Μαΐου 1917· ἐργασθεὶς δὲ ἀόκνως καὶ εὐσυνειδήτως οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως ὄλων τῶν προσφύγων τοῦ τμήματος τούτου, φροντίζων περὶ

τῆς τακτικῆς τροφοδοσίας τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων καὶ εἰς Τραπεζοῦντα κατερχομένων προσφύγων Ἰερροιάων καὶ Κιουρτούν.

Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τοῦ ἐπισιτισμοῦ τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας Ἀργυροπόλεως συνεκάλεσεν ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν εἰς συνεδρίασιν τὸν συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ἀργυροπολιτῶν ὡς καὶ ὄλους ἐν γένει τοὺς Ἀργυροπολίτας, εἰς οὓς ἐξέθεσε τὰς σκέψεις του περὶ διαφορῶν ζητημάτων τῆς πατρίδος τῶν καὶ περὶ τῆς τακτικῆς τροφοδοσίας τῶν κατοίκων, δηλώσας ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἀνέλαβεν ἤδη τὴν συντήρησιν τῶν προσφύγων καὶ ἐνδεῶν τῆς περιφερείας Ἀργυροπόλεως καὶ Ἀρδάσης, ἀνερχομένων εἰς 2337 ἔλληνας καὶ 595 Τούρκους.

Οἱ Ἀργυροπολίται ἐν τῇ χαρακτηριζούσῃ αὐτοὺς φιλοπατρίᾳ, προθύμως ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν τῆς Α. Σ. καὶ ἐπελήφθησαν ἀμέσως τοῦ ἔργου συστήσαντες εἶδος ἐταιρείας ἐπισιτισμοῦ καὶ ἀποστέλλοντες τακτικῶς τρόφιμα διὰ τὸν λαόν. Οὕτω διὰ τοῦ μέσου τούτου καὶ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων καὶ τῆς δημιουργίας ὄρων ὑπάρξεως εὐνοϊκῶν καὶ διὰ τῆς βραδύτερον ἐδρέσεως ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς εἰς χρῆμα καὶ ἄρτον διὰ τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πρόσφυγας εἰς τὴν κατασκευὴν ὁδῶν μεταξὺ Χαμηκιοῦ Ἀρδασας καὶ Ἀργυροπόλεως ἀνεστάλη τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως καὶ προελήφθη ἡ ἐρήμωσις τῆς ἄλλοτε εὐδαίμονος Χαλδείας.

Πρὸς τακτικωτέραν περίθαλψιν τῶν ἐκείνη ἐκ τῶν μεσογειωτέρων κατερχομένων προσφύγων καὶ παροχὴν θερμῆς τροφῆς εἶχεν ἰδρυθῆ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1916 συσσίτιον, λειτουργήσαν μεχρι τῆς ἰδρύσεως τῶν κυβερνητικῶν συσσιτίων. Πρὸς περίθαλψιν δὲ τῶν ὄρφανῶν ἰδρύθη πάλιν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1916 καὶ Ὀρφανοτροφεῖον εὐδοκίμως λειτουργοῦν μεχρι τῆς σήμερον· εἰς ὃ μεχρι τοῦδε εὗρον ἀσυλον 130 ὄρφανά ἤτοι 86 τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας, 27 τῆς ἐπαρχίας Κο-

λωνίας, 9 τῆς ἐπαρχίας Νεοκαισαρείας, 5 τῆς ἐπαρχίας Τραπεζοῦντος καὶ 3 τῆς Ματσοῦκας τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως· ἡ ἐπιβλεψίς τοῦ Ὀρφανοτροφείου εἶχεν ἀντιθετῆ εἰς τὸν ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων ἰατρὸν κ. Θεοφύλακτον, μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας ἐργασθέντά.

Ἐνῶ δὲ ἡ θέσις τῶν ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ ἐπιχωρικῷ διαμεινόντων προσφύγων ὁλονὲν ἐβελτιοῦτο καὶ ἐκάστη οἰογένεια προσφύγων ἐδημιούργει τὰ τοῦ οἴκου τῆς καὶ τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ συνέπειαν ἐλαφρύνετο πατρικὴ δὲ μέριμνα καὶ φροντίς καταβάλλετο ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν Τούρκων ἡ μαινομένη κατὰ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἐν Τουρκίᾳ τρικυμία ἐξέρριψεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Τραπεζοῦντος ἰκανὰ συντρίμματα τοῦ ἐθνικοῦ ναυαγίου· οὕτω κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου 1917 ἐφθάσαν ἐξ Οἰνόης περὶ τοὺς 300 πρόσφυγας, ὧν οἱ πλεῖστο γυναικόπαιδα, γυμνοί, πειναλέοι, ἀτροφικοί, ἀσθενεῖς, κορμιά σκελετώδη· ἦλθον μὲ πλοῖον ῥωσικόν, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν αὐτοὺς ἐξ Οἰνόης. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Προσφύγων μαθοῦσα τὴν ἀφίξιν αὐτῶν παρεκάλεσε τὸν τότε στρατηγὸν Κολοσόφσκη νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐδῶ ἀπόβασιν τῶν· διότι ἐπρόκειτο νὰ σταλῶσιν εἰς Ῥωσίαν τίς οἶδε ποῦ, καὶ ὑπέδειξεν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸν στρατηγὸν τὴν ἀνάγκην τῆς σταθμεύσεως καὶ ἀναπαύσεως τῶν δυστυχῶν τούτων ἐν Τραπεζοῦντι ἔπειτα ἀπὸ τὰς στερήσεις καὶ κακουχίας ἃς ὑπέστησαν φεύγοντες τὴν νεοτουρκικὴν ἀγριότητα καὶ ἐπὶ μῆνας διατελέσαντες κεκρυμμένοι εἰς τὰ δάση.

Ὁ στρατηγὸς ἐπέτρεψε καὶ ἡ ἐπιτροπὴ παραλαβοῦσα τοὺς ἀτυχεῖς πρόσφυγας ἐγκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κτίριον τοῦ ἐλληνικοῦ παρθεναγωγείου, ὅπου ἐδίδετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ συσσιτίου τῆς ἐπιτροπῆς τακτικῶς ἐπὶ δύο μῆνας τροφή καὶ τέιον· ἐκ τούτων περὶ τοῦς 50 ἐστάλησαν ἅμα τῇ ἀφίξει τῶν εἰς τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον, ὅπου ἐνοσηλεύθησαν, τινὲς δὲ αὐτῶν ἀπέθανον ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἐξαντλήσεως καὶ ἀτροφίας. Οἱ λοιποὶ μετὰ παρέλευσιν 2 μηνῶν ἀνεχώρησεν εἰς Ῥωσίαν πρὸς τοὺς ἐκεῖ συγγενεῖς

τῶν· ἡ ἐπιτροπὴ δένειμεν εἰς αὐτοὺς ἐνδύματα, ὑποδήματα, στρώματα, σκεῦη οἰκιακά, ἐφρόντισε δὲ καὶ περὶ τῆς ἀσφαλούς αἰσθῶν ἀποστολῆς εἰς Ῥωσίαν, δώσασα εἰς αὐτοὺς καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Δὲν παρήλθεν ἑβδομάς ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν ἐξ Οἰνόης 300 προσφύγων καὶ τὴν 12ην Αὐγούστου νέον κῶμα ἐξέρριψεν εἰς Τραπεζοῦντα περὶ τοὺς 2500 πρόσφυγας ἐξ Ὀρδοῦ· ἀφηρηπάγησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν ῥώσων στρατιωτῶν καὶ ἐκομίσθησαν διὰ ῥωσικῶν μεταγωγικῶν ὑπὸ τραγικᾶς συνθήκας ἐνταῦθα. Ἄμα ἐλήφθη ἡ εἰδησις τῆς ἀφίξεώς τῶν ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης συνεκάλεσεν ἀμέσως τὴν ἐπιτροπὴν τῶν προσφύγων· εἰς τὴν συνεδρίασιν προσῆλθε καὶ τὸ τότε εὐδοκίμως λειτουργοῦν σωματεῖον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἐνώσεως, αὐθορμητῶς προσενεχθὲν νὰ συμπράξῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων· ἀπεφασίσθη ἡ ἀμεσὸς ἐγκατάστασις τῶν προσφύγων καὶ ἡ ἀμεσὸς παροχὴ εἰς αὐτοὺς δυνάεις ἐξηντημένους θερμῆς τροφῆς· ἐντός τριῶν ἡρῶν χάρις εἰς τὴν πολῦτιμον συνεργασίαν τῶν νέων μας, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὴν Ἑλλην. Ἐθνικὴν Ἐνωσιν, ἐγκατεστάθησαν ὅλοι οἱ ἐξ Ὀρδοῦ πρόσφυγες, μέρος μὲν εἰς τὰς σχολὰς τῆς Κοινοτήτιος καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Θεοσκεπαστοῦ, μέρος δὲ παρὰ ταῖς Τραπεζοῦντικαῖς οἰκογενεαῖς, αἱ ὁποῖαι εὐχαρίστως ἐδέχθησαν καὶ περιέθαλψαν αὐτοὺς. Ἐν τῇ περιθάψει τῶν ἐξ Ὀρδοῦ προσφύγων ἐπιμελῶς καὶ ἀόκνως εἰργάσθησαν ἰδίᾳ οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς κ. κ. Ἰωάννης Περσείδης καὶ Ὀρφεὺς Καγκαλίδης· πολῦτιμος ὑπῆρξε καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν ἐλληνίδων τῆς Τραπεζοῦντος, αἰτινες προθύμως ἀνέλαβον τὴν ἐπιβλεψίαν τῶν συσσιτίων, τὰ ὁποῖα διὰ τοὺς ἐξ Ὀρδοῦ πρόσφυγας ἐλειτούργουν εἰς ὀκτὼ τμήματα· ἐδίδετο εἰς τοὺς πρόσφυγας τροφή, ἄρτος, τέιον κτλ. προθύμως συνέπραξαν καὶ οἱ ὁμογενεῖς ἰατροὶ Τραπεζοῦντος τακτικῶς ἐπισκεπτόμενοι ἕκαστος τὸ ἴδιον αὐτοῦ τμήμα. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν τούτων

προσφύγων έφυγον έξ 'Ορδοῦ ὅλως ἀπρόοπτως καὶ δὲν παρέλαβον μεθ' ἐαντῶν οὔτε ἐνδύματα, οὔτε ὑποδήματα, οὔτε στρώματα, ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς ἀσπρόρρουχα καὶ φορέματα καὶ στρωματὰ καὶ σκεπάσματα καὶ μαγειρικὰ σκεῦη, τὰ ὅποια συνελέγησαν παρὰ φιλανθρώπων Τραπεζουντίων, ἐξαντληθέντων δὲ τούτων ἐδέησε νὰ ἐτοιμασθῇ σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀσπρόρρουχῶν καὶ ὑποδημάτων· πρὸς παρασκευὴν δὲ τούτων μέρος μὲν τοῦ ὑλικοῦ ἐδόθη ἐκ τῆς ἀποθήκης τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων, μέρος δὲ εἰς ὑφάσματα καὶ φανέλλας ἠγοράσθη· ὅλα τὰ φορέματα προθυμότερα ἀνέλαβε νὰ ράψῃ ἡ 'Αδελφότης τῶν Κυριῶν «Μέριμνα» περὶ τῶσασα τὸ ἔργον ἐντὸς 15 ἡμερῶν· ἠγοράσθησαν προσέτι ὑπὲρ τὰ 1500 ζεύγη ὑποδημάτων, τὰ ὅποια μὲ τὰ φορέματα διεμοιράσθησαν εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς πρόσφυγας πλὴν ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων.

Μετὰ παρέλευσιν δὲ δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν ἐξ 'Ορδοῦ προσφύγων ἤρχισεν ἡ μετανάστευσις αὐτῶν εἰς Ρωσίαν· οἱ πλείστοι τούτων ἔχοντες συγγενεῖς ἐν Ρωσίᾳ ἀνεχώρησαν εἰς Σοχοῦμ, ὅπου ἡ φιλότιμος 'Ελληνικὴ Κοινότης θερμότερα ὑπεδέχθη καὶ περιέθαλψεν αὐτοὺς, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν ἀποστείλῃ εἰς τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην εἰς 2 δόσεις 20 χιλ. ρουβλίων. Διὰ τὴν εὐκολίαν καὶ ἄνεσιν τοῦ ταξιδίου ἐφρόντισεν ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὰ κατάλληλα, περὶ τούτου διαβήματα παρὰ ταῖς Ρωσικαῖς ἀρχαῖς καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ ὅποια διενήργησαν τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις μέχρι τῆς ἐπιβάσεως αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον· εἰς τοὺς ἀναχωροῦντας ἐδίδοντο καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Ἐστάθμευον εἰς Βατούμ, ὅθεν ἡ ἐκεῖ φιλότιμος 'Ελληνικὴ Κοινότης ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Σοχοῦμ εἴτε εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ρωσίας· ἐκ τῶν προσφύγων τῆς 'Ορδοῦ ὑπελείφθησαν ἐνταῦθα ἐλάχιστοι.

Ἐνῶ δὲ ἡ Μητρόπολις καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἐρ-

γάζετο οὕτω καὶ ἠλπίζεν διὰ ὅλον ἐν θὰ ἠλαίτουντο τὰ δεινὰ τοῦ ἔθνους, αἴφνης κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1917 φοβερὰ θύελλα ἐκσπάσασα κατὰ τῶν ἐν τῇ ρωσσοκρατουμένῃ χώρᾳ ὁμογενῶν ἀπέσπασεν αὐτοὺς τῶν ἐρημωθειῶν ἐστιῶν τῶν καὶ γυμνοὺς διεσκόρπισεν αὐτοὺς παντοῦ. Ἦδη κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1917 ἤρχισεν ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ μετώπου καὶ ἡ ὀπισθοχώρησις τοῦ ἐν πλήρει ἀναρχίᾳ καὶ παραλυσίᾳ διατελοῦντος ρωσσοῦ στρατοῦ. Οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τῶν ρωσσοκρατουμένων μερῶν ἀπὸ Τραπεζοῦντος μέχρις Ἐρζιγκιζάν καὶ ἀπὸ Ριζαίου μέχρις Ἐλεβθῆς γινώσκοντες τί ἐστὶ τουρκικὴ προέλασις καὶ δὴ ἐπιδρομὴ τσετέδων, οἱ ὁποῖοι τίποτε δὲν ἀφίνουσι ὄρθιον ἐντρομοὶ ἀπέστειλλον πανταχόθεν ἀπεσταλμένους εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Τραπεζοῦντος διὰ νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου. Ἡ Μητρόπολις γινώσκουσα καλῶς τὰς ὀλεθρίας ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν συνεπειᾶς τῆς μεταναστεύσεως καὶ δὴ ἐν καιρῷ χειμῶνος συνεβούλευε τοὺς ἐρωτῶντας νὰ μὴ ἐγκαταλίπωσι τοὺς θωμούς καὶ τὰς ἐστίας τῶν, καὶ ἂν ἀκόμη ἐπρόκειτο νὰ φονευθῶσιν· ἐφρόνει διὰ τὸ ἐν τῇ πατρίδι καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὠραῖος θάνατος εἶνε προτιμότερος ἀπὸ τὴν διὰ τῆς φυγῆς ἄδοξον καὶ ἀσχημον θανάτην. Ἐὰν ἡ Μητρόπολις ἐδίσταζεν εἴτε συνεβούλευε τὴν μετανάστευσιν εἶνε βέβαιον, διὰ τὴν ἀπὸ Ἐρζιγκιζάν μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ ἀπὸ Ριζαίου μέχρις Ἐλεβθῆς χώρα θὰ ἠρημοῦτο, τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὅλος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πανικόβλητος ἀνέμενεν ἐν νεῦμα παρὰ τῆς Μητροπόλεως διὰ νὰ μεταναστεύσῃ. Διὰ νὰ δυνηθοῦν δὲ οἱ Ἕλληνες νὰ ὑπερασπίσουν ἑαυτοὺς κατὰ τῆς ἀναρχίας καὶ ἰδίᾳ κατὰ τῆς ἐπελάσεως τῶν τσετέδων μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως ἔγεινε φροντὶς νὰ ἐξοπλισθοῦν ὅλοι σχεδὸν οἱ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὄπλα. Ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν ἀρχίσει ἡ συστηματικὴ καὶ μεθοδικώτατα ὀργανομένη κίνησις τῶν ἐντοπίων Τούρκων καὶ αἱ ἐπιθέσεις κατὰ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καὶ χωρίων σκορπίσασα παντοῦ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν· καὶ ἤρη-

μώθη ούτω τὸ Ρίζαιον, τοῦ ὁποῦ οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀπολέσαντες τὸν πάντα ὄλβον ἠναγκάσθησαν νὰ μεταναστεύσωσιν εἰς Ρωσίαν, ἔπαθεν ὁ Ὀφισ, κατεστράφησαν τὰ Σούρμενα πλὴν τῆς Τσίτης, ἡ ὁποία ἀνδρείως ἀντέστη μέχρι τέλους κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν, ὅλη σχεδὸν ἡ περίφερεια Γεμουρᾶς καὶ Γαλλιαίνης, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου οἱ ἀπὸ τοῦ μετώπου προελαύνοντες τσετέδες ἠρήμωσαν τὴν περιφέρειαν Πλατάτων. Τὸ δ' αὐτὸ ἐγένετο καὶ εἰς τὰ μεσογειότερα μέρη μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ Ἐρζιγκιζάν, τοῦ ὁποῦ οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἐλεηλατήθησαν ὑπὸ τῶν περιοίκων Κούρδων· ἐσώθησαν κυρίως ὅσα χωρία κατῴρθωσαν νὰ ἀντιτάξουν ἐνοπλον ἀμυναν· καὶ τοιαῦτα εἶνε πλὴν τῆς Τσίτης τῶν Σουρμένων, ἡ περιφέρεια τοῦ Κοσμᾶ, τοῦ Καπή-κιοῦ Λιβεράς, Χαμοσή-κιοῦ, Σάντας κ.τ.λ.

Ὑπὸ τοιαύτας καὶ συνθήκας οἱ ψυχραιμότεροι ἔχασαν τὴν ψυχραιμίαν των καὶ πολλὰ δεκάδες χιλιάδων ἑλληνικοῦ λαοῦ τῶν ἐπαρχιῶν Τραπεζοῦντος, Χαλδείας, καὶ Ροδοπόλεως ὤρμησαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μετηνάστευσαν εἰς Ρωσίαν· ἡ ἐκπάσασα θύελλα ἀπέσπασε καὶ πολυτίμους ἡμῶν συνεργάτας τοὺς κ. κ. Νικόλαον Βελισσαρίδην, Ὀρφέα Κογκιλίδην, Θεοφύλακτον ἰατρόν, Ἰωάννην Περσείδην καὶ τὸν κ. Π. Τσαϊρίδην. Καὶ ὑπελείφθη πρὸς περίθαλψιν τῶν προσφύγων ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος καὶ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ἀβρααμίδης, ὅστις καὶ ἀπέδη ὁ ἀτλας, ὁ βαστάζων ὄλον σχεδὸν τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς· τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς μεγάλως ὑπεβάστασε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑποστάζῃ ὁ ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων μέχρι σήμερον πιστῶς καὶ εὐσυνειδήτως ἐργαζόμενος ἐμμισθος ὑπάλληλος αὐτῆς κ. Ἀντώνιος Παπαδόπουλος εἰς ὃν καὶ δημοσίᾳ ἀπονέμομεν τὸν δίκαιον ἐπᾶινον διὰ τὴν μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ πολύτιμον συνεργασίαν του· τοὺς εἰς Ρωσίαν ἀπελθόντας ἐταίρους καὶ συνεργάτας ἐξακολουθεῖν οἱ ὑπολειφθέντες νὰ θεωροῦν ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς· μόνον ὡς προσωρινὸς ἀ-

ναπληρωτῆς τοῦ ἐπιμελέστατα καὶ τακτικῶς ἐργασθέντος Γενικοῦ γραμματέως κ. Νικόλαου Βελισσαρίδου προσελήφθη ὁ ἰατρός κ. Μιχαὴλ Γαληνός.

Ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ταύτης ἀναστασιώσεως καὶ τρικυμίας ἡ Μητρόπολις καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἀταράχως ἐξηκολούθει τὸν δρόμον τῆς· καὶ δὴ σκεφθεῖσα ὅτι μετὰ τὴν ἔλευσιν τῶν Τούρκων θὰ ἐπέλθῃ σπάνις τροφίμων ἐπρομηθεύθη κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς εἰς Τραπεζοῦντα ἐπελάσεως τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ 400 σάκκους ἀλεύρων· δυστυχῶς ὅμως τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς εἰς Τραπεζοῦντα εἰσόδου τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐλεηλατήθη ἡ παρά τὸν ναὸν τοῦ Ἁγ. Ἐλευθερίου ἀποθήκη τῆς ἐπιτροπῆς καὶ διηρπάγησαν ἄλευρα σάκκοι 36, ἀραβόσιτος ὄκ. 2400, σῖτος ὄκ. 600, ἄλας ὄκ. 1400 καὶ δάμβαξ ὄκ. 93. Ὀλίγας δὲ ἡμέρας βραδύτερον αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἀντὶ νὰ βοηθήσωσιν τοὺς συσσωρευθέντας εἰς Τραπεζοῦντα πολυπληθεῖς γυμνοὺς καὶ λιμώττοντας πρόσφυγας ἔλαβον ἐπὶ ἐπιστροφῇ τοὺς 300 ἐκ τῶν 400 σάκκων ἀλεύρων τῆς Ἐπιτροπῆς· ἡ ὑπόσχεσις τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἀλεύρων δὲν ἐξετελέσθη, ἡ δὲ Μητρόπολις παλαιούσα ἐπὶ ἐννέα μῆνας μόλις κατῴρθωσε νὰ λάβῃ ἀντὶ τοῦ δυνεισθέντος ἀλεύρου φουντούκια, 1½ ὄκᾶ φουντουκίων ἀπέναντι μιᾶς ὄκᾶς ἀλεύρων, καὶ οὕτω ἐκ τῆς ἀκουσίας ταύτης ἐπιχειρήσεως ἐλπίζεται νὰ προκύψῃ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν προσφύγων κέρδος πλεον τῶν 40 χιλιάδων ρουβλίων.

Οὕτω πικρῶς δοκιμασθεῖσα ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὰς παραμονὰς καὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀνκαταλήψεως τῆς Τραπεζοῦντος ὑπὸ τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων δὲν ἀπεγοητεύθη ἀλλὰ μετὰ θάρρους καὶ ἐλπίδος ἀνέλαβε νὰ περισώσῃ τὰ συντρίμματι τοῦ ἔθνικοῦ ναυαγίου· οὕτω τοὺς πρόσφυγας ὠρισμένῳ χωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Τραπεζοῦντος μετὰ ὀλιγοήμερον αὐτῶν διαμονὴν καὶ συντήρησιν ἐν Τραπεζοῦντι ἀπεκατέστησε πάλιν εἰς τὰς ἐστίας των, ὅπου ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου των τρώγουσιν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀρδεύοντες πολλὰκις καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ χωρίου των χῶμα

διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ των αἵματος· πλείστους πρόσφυγας τῆς Γαλ-
 λιαίνης καταφυγόντας εἰς Τραπεζοῦντα ἐφοδιάσασα ἡ Ἐπιτροπὴ
 τῶν προσφύγων δι' ἀλεύρου ἀμέσως ἀπέστειλεν εἰς τὰ χωρία
 των, ἵνα μὴ ἐρημωθοῦν οἱ οἴκοί των· ἄλλους πρόσφυγας ἐξ Ἐρ-
 ζιγκιάν ἐξακολουθεῖ νὰ περιθάλη ἐν Τραπεζοῦντι· οἱ πλείστοι δὲ
 ἢ μᾶλλον ὄλοι σχεδὸν οἱ πρόσφυγες, περὶ οὓς ἀπὸ τῆς ἀνακα-
 ταλήψεως τῆς Τραπεζοῦντος ὑπὸ τῶν Τούρκων μέχρι τῆς σήμε-
 ρον, ἀσχολεῖται ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι ἐκ τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας,
 τῆς ὁποίας ἐπίσης καὶ τοὺς ἐκάστοτε κατερχομένους χωρικοὺς
 ἐφοδιάζουσα μὲ βοθητήματα ἀποστέλλει εἰς τὰ χωρία των· τοὺς ἐκ
 τῶν διαφόρων τμημάτων τοῦ Πόντου εἰς Τραπεζοῦντα προσορμι-
 ζομένους ἐκάστοτε ναυαγοὺς περισυλλέγουσα ἡ Ἐπιτροπὴ βοηθεῖ
 ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἐκάστοτε περισυλλεγόμενα ὄρφανὰ παρέχει ἄσυ-
 λον· εἰς τοὺς ἐντεῦθεν διερχομένους στρατιώτας Κων)πόλεως, Ἀ-
 δριανουπόλεως, Προύσης, Σμύρνης, Πισιδείας, Καισαρείας καὶ
 ἐπὶ μῆνα ἤδη ἀναμένοντας ἀτμόπλοιοι πρὸς ἀναχώρησιν εἰς τὰς
 ἰδίας των πατρίδας προσέρχεται ἡ Ἐπιτροπὴ τακτικῶς ἐπίκουρος·
 μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν ὑπάρχουν καὶ Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι, τοὺς
 ὁποίους περιθάλη ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν στρατιωτῶν μέχρι τοῦδε
 κατώρθωσεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀποστείλῃ εἰς Κων)πολιν 52, ὧν τοὺς
 46 λίαν εὐγενῶς ἐδέχθη νὰ παραλάβῃ εἰς τὸ ἀτμόπλοϊόν του ὁ
 κ. Παναγιώτης Χ' Παναγιωτίδης ἐξ δὲ ὁ κ. Γ, Φωστηρόπουλος
 ὁμοίως ἡ Μητρόπολις καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων περισυλ-
 λέγει καὶ ὄλας τὰς ἀπροστατεῦτους Ἀρμενίδας καὶ ἀρμενόπαιδα
 καὶ σήμερον ἐν ἰδιαιτέρῳ ὄρφανοτροφείῳ στεγάζει καὶ συντηρεῖ πε-
 ρὶ τὰς 40 ψυχὰς ἀρμενίων γυναικοπαίδων. Παρ' ὄλην δὲ τὴν ἰσ-
 χυότητα τοῦ ταμείου ἡ Μητρόπολις καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προ-
 σφύγων ἐστειλεν ἄλλεπάλληλα χρηματικὰ βοηθήματα διὰ τοὺς εἰς
 τὰς ἐρημωθείσας ἐστίας των ἐπανακάμπτοντας ἀτυχεῖς ὁμογενεῖς
 πρόσφυγας τῆς περιφερείας Κερασοῦντος, Πουλαντζάκης, Ὀρδοῦ,
 Τριπόλεως, Ἐλεβῆς, Ἐρζιγκιάν καὶ δὴ εἰς μὲν Κερασοῦντα, ἡ

ὁποία καὶ αὐτὴ καὶ ἰδίας τῆς συνδρομῆς δαπανᾷ ὑπὲρ τῶν προ-
 σφύγων τῶν περιχώρων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας, λίρ. ὀθωμ.
 1800· εἰς Πουλαντζάκην λίρ. ὀθωμ. 200, εἰς Ὀρδοῦ λίρ. ὀ-
 θωμ. 650.

Τὰ πλείστα τῶν βοηθημάτων τούτων προέρχονται ἐκ συνδρο-
 μῶν τῶν ἀγαθῶν Τραπεζουντιῶν. Κατὰ τὸ ἀπὸ Φεβρουαρίου 1918
 μέχρι τῆς σήμερον διάστημα διεβιάσθησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν Α.
 Σ. ἔξωθεν γενναῖαι συνδρομαὶ καὶ δὴ ἡ φιλανθρωποτάτη Κοινότης
 Σοχοῦμ παρ' ὄλο τὰ ἴδια βάρη τῆς ἀπέστειλε 28390 ρούβλια, ἡ
 Κοινότης Αἰκατερινοδάρ παρὰ τὰ ἴδια αὐτῆς βάρη 14855.50 ρούβ.
 ὁ γενναῖος τὰ αἰσθήματα κ. Κ. Σαχαρίδης ἀπέστειλε εἰς τὴν
 Μητρόπολιν Τραπεζοῦντος 3000 ρούβλ. διὰ τοὺς ἐνδεεῖς τῆς πό-
 λεώς μας καὶ 15000 ρούβ. διὰ τοὺς ἐνδεεῖς τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας
 Χαλδείας, Ἄτρας, Μοναστηρίου καὶ Μάλαχα, τὰ ὁποία καὶ ἐστάλη-
 σαν καὶ διενεμήθησαν συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ γενναίου χο-
 ρηγοῦ. Ἐκ συνδρομῶν τῶν ἐν Ρωσσίᾳ Σανταίων διὰ τῆς ἐν Βατοῦμ
 ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ χρηστοῦ κληρικοῦ αἰδεσιμωτ. Κωνσταντί-
 νου Τσαντέκωφ λίρ. τουρκικὰς 600 καὶ ὁ εὐγενὴς τὰ αἰσθήματα
 πρὸς τὴν Σάνταν Σανταῖος κ. Γεώργιος Λαζαρίδης λίρ. τουρκικὰς
 228,17· καὶ τὰ χρήματα ταῦτα διενεμήθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς
 τοὺς Σανταίους ὑπὸ ἰδιαιτέρας Ἐπιτροπῆς Σανταίων, ἀπαρτιζομέ-
 νης ἐκ τῶν κ. κ. Φιλίππου Χειμωνίδου, Ἰ. Ἰωσηφίδου καὶ Ἰ.
 Παρμακσοῦζ. Ὁ ἐξ Ὀλάσσης γενναῖος ἐπίσης κ. Γ. Καγκελίδης ἀ-
 πέστειλε 2000 ρούβλια διὰ τοὺς ἐνδεεῖς τῆς πόλεώς μας καὶ 5900
 ρούβλια διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Ὀλάσσης.

Ἐφ' ὅσον δὲ ὑπάρχει ἔθνος μέγα τὴν ψυχὴν καὶ τὰ αἰσθήμα-
 τα, καὶ τὸ ὅποσον διὰ τοῦτο ζῆ καὶ μεγαλουργεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν
 προσφύγων μὲ ἀναπτρωμένον τὸ φρόνημα καὶ τὴν ἐλπίδα θὰ ἐξα-
 κολουθήσῃ νὰ τρέχῃ τὸν δρόμον τῆς.

Καταρτίζοντες στατιστικῶς τοὺς πρόσφυγας κατὰ ἐπαρχίας
 καὶ τὰ δοθέντα βοηθήματα εὐρίσκομεν ὅτι....

Από τῆς Ρωσικῆς κατοχῆς τῆς Τραπεζοῦντος μέχρι Ἰανουαρίου 1917 ἦλθον εἰς Τραπεζοῦντα ἐκ Μαιζούκας τῆς Ἐπαρχίας Ροδοπόλεως πρόσφυγες:

Ἄρρηνες	Θήλεις	τὸ ὅλον
2876	7038	9914

Τούτων οἱ πλείστοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ χωρία των, ἅμα τῇ καταλήψει τῆς Μαιζούκας ὑπὸ τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ οἱ δὲ λοιποὶ βραδύτερον κατὰ διαφόρους καιροὺς μέχρι Ἰανουαρίου 1917 ὁπότε καὶ αὐτοὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰς ἐστίας των.

Οἱ ἀνωτέρω πρόσφυγες ἐξετοπίσθησαν μέρος μὲν αὐτῶν ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν πρὸς τὴν ἐπαρχίαν Χαλδείας, ὅθεν ὕστερον μετὰ τὴν Ρωσικὴν κατοχὴν καὶ τῶν μερῶν ἐκείνων κατῆλθον εἰς Τραπεζοῦντα, μέρος δὲ ὑπὸ τοῦ προελαύνοντος Ρωσικοῦ στρατοῦ πρὸς τὴν Τραπεζοῦντα, ἐνθα καὶ ἐγκατεστάθησαν.

Ἄμα τῇ καθόδῳ αὐτῶν εἰς Τραπεζοῦντα ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἔσπευσε νὰ τοὺς ἐγκαταστήσῃ εἰς διάφορα οἰκήματα δίδουσα εἰς αὐτοὺς ἄρτον καὶ ἄλλα χρειώδη, ὡς φορέματα, ὑποδήματα καὶ σκεύη μαγειρικά. Ἐκ τῶν εἰς Τραπεζοῦντά κατελθόντων Ροδοπολιτῶν ἀπέθανον τὸ ὅλων 465 ἄτομα καὶ ἐκηδεύθησαν δαπάνῃ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Προσφύγων.

Εἰς ὄσους ἐγκατεστάθησαν ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν χωρίοις ἡ Ἐπιτροπὴ διένειμεν ἄλευρα ὄκ. 5093, ἀραβόσιτον ὄκ. 370, ζάκχαριν ὄκ. 138, τέτον ὄκ. 9 καὶ ἄλας ὄκ. 641. Καὶ συνάμα ἔστειλεν ἰατροὺν, ὅστις περιελθὼν τὰ χωρία διένειμεν φάρμακα καὶ χρηματικὰς βοηθείας εἰς τοὺς πλέον ἀπόρους τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐργάζωνται. Ἐκ τῶν ἐγκατασταθέντων ἐν τοῖς χωρίοις ἀπέθανον 756 ἄτομα ἐκ τοῦ λυμαινομένου τὸν τόπον ἐξανθηματικοῦ τύφου. Ἡ Ρωσικὴ κυβέρνησις τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων συνέστησεν ἐν Χαμψή-Κιοϊ Νοσοκομεῖον, ὅπερ τὰ μέγιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν ἐκεῖ ἀσθενῶν.

Συνεστήθη δὲ, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, εἰς τὸ κέντρον ἀκριβῶς τῶν μερῶν τούτων καὶ σταθμὸς τῶν πρώτων βοηθημάτων, μὲ ἐμισθον ὑπάλληλον γινώσκοντα τὸν τόπον, ἵνα ἐπιβλέπῃ καὶ διανέμῃ τὰ ἄλευρα καὶ ἄλλα εἶδη τροφίμων.

Ἐκ δὲ τῶν κυβερνητικῶν βοηθημάτων ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων διένειμεν εἰς τοὺς αὐτοὺς πρόσφυγας τῆς περιφέρειας Χαμψή-κιοϊ τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως, ὡς σπόρον, ἀραβόσιτον καὶ γεώμηλα εἰς 6343 Βλληνας ἀραβόσιτον ὄκ. 47057, γεώμηλα δὲ ὄκ. 15218.

Πρόσφυγες τῆς Ἐπαρχίας Χαλδείας

(Ἄργυρούπολις, Τορκούλ, Χερροίανα καὶ Κιουρτούν).

Πρόσφυγες κατελθόντες εἰς Τραπεζοῦντα καὶ ἐγκατασταθέντες ἐν Τραπεζοῦντι καὶ τοῖς περιχώροις ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1916 μέχρι Ἰανουαρίου 1918, ὁπότε καὶ ἀνεχώρησαν εἰς Ρωσίαν.

Ἄρρηνες	Θήλεις	τὸ ὅλον.
2573	3112	5685.

Οἱ πλείστοι τῶν ἐκ Χαλδείας κατελθόντων προσφύγων φροντίδι τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκατεστάθησαν εἰς διάφορους οἰκίας καὶ κυρίως ἐν ταῖς συνοικίαις τοῦ Ἁγίου Φιλίππου, τοῦ Ἁγίου Εὐγενίου καὶ Ἁγίου Ἀκινδύνου ἐνθα ὡς κατωτέρω λεχθήσεται συνεστήθησαν καὶ Κυβερνητικὰ συσσίτια.

Εἰς τοὺς πρόσφυγας τούτους ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδίδεν ἡμερησίως ἀνά ἡμίσειαν ὄκλαν ἄρτου μέχρι τῆς 12 Φεβρουαρίου 1917 ὁπότε ἤρχισαν νὰ λειτουργοῦν Κυβερνητικὰ συσσίτια, προσέτι ἐνδύματα, ὑποδήματα, μαγειρικά σκεύη καὶ στρωμνὰς εἰς δὲ τοὺς μὴ δυναμένους νὰ ἐργάζωντο ἀναπήρους καὶ ἀσθενεῖς ἐδίδοι καὶ χρηματικὰς βοηθείας. Εἰς δὲ τοὺς ἱερεῖς ὄχι μόνον ἄρτου ἀλλὰ καὶ μηνιαίαν χρηματικὴν βοήθειαν καὶ ράσα.

Ἐπειδὴ οἱ πρόσφυγες οὗτοι κατῆρχοντο ἐν ἐλλεινῇ καταστάσει

ἡ Ἐπιτροπὴ ἐσύστησε καὶ συσσίτιον εἰς 8 ἐτρέφοντο ἡμερησίως 800 περίπου ψυχαί· ἐσύστησεν ὀρφανοτροφεῖον εἰς 8 εὖρον ἄσυλον 130 ὀρφανά πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ ὄπερ ἐξακολουθεῖ εἰσέτι νὰ λειτουργῇ. Παρεκάλεσεν καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἰατροὺς οἵτινες περιήρχοντο τὰς διαφόρους συνοικίας καὶ ἐπέβλεπον τὴν ὑγιεινὴν θέσιν αὐτῶν· τὸ μέτρον τοῦτο ὠφέλησε πολὺ, καθότι ἐκ τῶν προσφύγων τοῦ τμήματος τούτου μόνον 367 ἀπέθανον ἐξ ὧν οἱ πλείστοι ἐνῶ κατήρχοντο.

Καὶ μέχρι μὲν τῆς 12 Φεβρουαρίου τοῦ 1917 ἐδίδετο, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀνά $1\frac{1}{2}$ ὀκά ἄρτου κατ' ἄτομον, ὁπότε ἰδρύθησαν τὰ κυβερνητικὰ συσσίτια· ἐν μὲν τῇ Τραπεζοῦντι τρία συσσίτια, εἰς τὴν συνοικίαν Ἁγίου Φιλίππου ἓν, εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἁγίου Εὐγενίου ἓν, καὶ ἐν εἰς τὸ τμήμα Ἁγ. Ἀκινδύνου παρὰ τὸ Ἰμαρέτι. Ἐκ τούτων ἐδίδετο κατ' ἀρχὰς μέχρι τῆς 12 Ἰουνίου 1917 ἄρτος καὶ σοῦπα, καὶ ζωμός κρέατος εἰς 3150 Ἕλληνας καὶ 3500 Τούρκους, ἐκ τῶν τελευταίων τούτων πολλοὶ ἦσαν ἐντόπιοι τούρκοι. Ἀπὸ δὲ τῆς 12 Ἰουνίου 1917 μέχρι τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1917 μόνον ἄρτος ἀνά 1 φούντιον κατ' ἄτομον εἰς 2511 Ἕλληνας καὶ 2677 τούρκους, ὁπότε ὀριστικῶς ἐπαύσεν ἡ λειτουργία καὶ τῶν συσσιτίων τούτων.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς πρόσφυγας ἰδρύθησαν καὶ νοσοκομεῖα καὶ λουτρῶνες· καὶ εἰς τοὺς ἐν τοῖς περιχώροις τῆς Τραπεζοῦντος ἐγκατασταθέντας πρόσφυγας τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας, ἐδόθη ἐκ τῆς ἀποθήκης τῆς ἐπιτροπῆς ἄλευρον ὀκ. 6699, ἄλας ὀκ. 2509 ἀραβόσιτος ὀκ. 10315 καὶ προσέτι ἐκ τοῦ Κυβερνητικοῦ βοηθήματος ἐδόθη εἰς αὐτοὺς πρὸς σπορὰν ἀραβόσιτος ὀκ. 10.624 καὶ γεώμηλα ὀκ. 3.208. Χάριν τῶν ἰδίων συνέστη συσσίτιον κυβερνητικόν καὶ ἐν Πλατάνοις, ὁπόθεν ἐδίδετο ἀνά $1\frac{1}{2}$ φούντιον ἄρτου κατ' ἐκάστην εἰς 3000 περίπου τούρκους καὶ 700 περίπου Ἕλληνας. Διὰ τοὺς ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀρτιάσσης ἐγκατασταθέντας πρόσφυγας τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας ἰδρύθη, ὡς ἐλέ-

χθη ἀνωτέρω, σταθμὸς τῶν πρώτων βοηθημάτων, ἐστάλησαν δὲ ἐκ Τραπεζοῦντος καὶ ἠγοράσθησαν ἐκεῖθεν ἄλευρα ὀκ. 23.535, ἀραβόσιτος ὀκ. 3712, ἄλας ὀκ. 1997, ρίζι ὀκ. 236, τέιον ὀκ. 12. ἐδόθησαν δὲ βοηθήματα καὶ εἰς χρήματα.

Πάντες σχεδὸν οἱ ἐν Τραπεζοῦντι καὶ τοῖς περιχώροις ἐγκατασταθέντες πρόσφυγες τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας ἀπῆλθον μετὰ τῶν ἄλλων μεταναστῶν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1918 εἰς Ρωσίαν· ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τῶν ἡ ἐπιτροπὴ διένειμεν εἰς τοὺς ἐνδεεστεροὺς ἐξ αὐτῶν (6) χιλιάδας ρουβλίων.

Πρόσφυγες Ἐπαρχίας Νεοκαισαρείας

Οἰνός καὶ Ὀρδοῦς

Ἀρρενες	Θήλειαι	Τὸ ὄλον
1343	1280	2623

Πῶς ἦλθον οἱ πρόσφυγες οὗτοι καὶ πῶς ἐγκατεστάθησαν καὶ ποίας ἐτυχον περιθάλψεως ἐλέχθη ἀνωτέρω. Κατὰ τὴν προσωρινὴν αὐτῶν ἐγκατάστασιν ἐδαπανήθη δι' αὐτοὺς ἄρτος 3867 ὀκ. λάδι 103 ὀκ. φασούλια ὀκ. 134 καὶ πετρέλαιον διὰ φωτισμόν.

Κατὰ τὴν ὀριστικὴν δὲ αὐτῶν ἐγκατάστασιν ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς καὶ μαγειρικὰ σκευῆ, ἀσπρόρροχα, στρωματῆ, σκεπάσματα, ὑποδήματα καὶ καύσιμος ὕλη. Ἐπειδὴ δὲ ὑπῆρχεν ἔλλειψις ἄρτου ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡ ἐπιτροπὴ τῶν προσφύγων ἐνήργησεν ὅπως δοθῇ παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἄρτος ὀκ. 32587, κρουπᾶς 2462, ζάκχαρις ὀκ. 370, λάδι ὀκ. 53, τέιον ὀκ. 8 καὶ σαποῦνι κομ. 320. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο μηνῶν, κατὰ τὸ ὅποιον ἔμειναν ἐν Τραπεζοῦντι ἔλαβον ἐκτὸς τῶν ἄλλων προμηθειῶν δι' ἀγορᾶς ὑφασμάτων, ὑποδημάτων, βάμβακος, καὶ ἄλλων καὶ ἀνάλογον χρηματικὴν βοήθειαν.

Περιφέρεια Κερασοῦντος

Πολλοὶ φεύγοντες τὴν ἐξορίαν καὶ ἰδὸν θάνατον ἐφθασαν ἐκ Τουρκίας εἰς τὴν ρωσσοκρατουμένην Τραπεζοῦντα, ἀπὸ τῆς Ρωσσι-

κῆς κατοχῆς μέχρι τῆς ἀνακαταλήψεως τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ.

Ἄρρενες	Θῆλεις	Τὸ ὄλον
216	160	376

Οἱ πρόσφυγες οὗτοι ἤρχοντο εἰς Τραπεζοῦντα διὰ μικρῶν σχεδίων ἰδίας αὐτῶν κατασκευῆς ἐπιβιβαζόμενοι κρυφίως ἀπὸ ἐρήμων ἀκτῶν φεύγοντες τὴν τυραννίαν προσωρμίζοντο εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς ῥωσσοκρατουμένης χώρας· μερικοὶ καθ' ὁδὸν ἐπνίγοντο ἀπὸ τοῦ πολυήμερον διάστημα τοῦ ταξιδίου, ἄλλοι ἀπέθνησκον ἐλλείψει τροφῆς καὶ τέλος ὡς ναυάγια ἐρρίπτοντο ἄλλοτε μὲν εἰς τουρκικὰς ἀκτὰς, ἄλλοτε δὲ καὶ εἰς ῥωσικὰς, ὁπόθεν ἀπεστέλλοντο εἰς Τραπεζοῦντα τελείως ἐξηντλημένοι.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παραλαμβάνουσα αὐτοὺς τοὺς ἐτοποθέτει εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον ὅπου ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐνοσηλεύοντο ἀπολαμβάνοντες καταλλήλου τροφῆς καὶ περιποιήσεως, ἕως ὅτου ἀναλαμβάνοντες ἐξήρχοντο καὶ ἐπεδίδοντο εἰς διαφόρους ἐργασίας, καθότι οἱ πλεῖστοι ἦσαν ἄνδρες ὀλίγισται δὲ σχετικῶς γυναῖκες. Καὶ οὗτοι μετὰ διαμονὴν ὀλίγου χρόνου ἐν Τραπεζοῦντι ἀνεχώρησαν εἰς Ῥωσίαν· τὸ δράμα τοῦτο ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ὀριστικῆς ὀπισθοχωρήσεως τοῦ Ῥωσικοῦ στρατοῦ.

Τμήμα Πλατάνων καὶ Γεμουράς

Περιχώρων ἐπαρχίας Τραπεζοῦντος.

Κατὰ τὴν ῥωσικὴν κατοχὴν ἐξοτοπίσθησαν ὑπὸ τοῦ ῥωσικοῦ στρατοῦ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Φυσερᾶ καὶ τινες ἐκ τῶν πέριξ τῆς Ἐλεβῆς οἵτινες ἐπρόλαβον ὅπως φύγωσιν εἰς τὸ Ῥωσικὸν μέτωπον· εἰς τοὺς πρόσφυγας τούτους ἐδίδετο ὅ,τι ἐδίδετο καὶ εἰς τοὺς ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως, ἦτοι ἄρτος ἀνὰ 1/2 ὀκ. ἔλαβον δὲ καθ' ὄλον τὸ ἐν Τραπεζοῦντι διάστημα τῆς διανομῆς αὐτῶν ἄρτον ὀκ. 7720 καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς τούρκους πρόσφυγας τῆς περιφερείας αὐτῆς ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ ἰδιοῦ της ταμείου ἄρτος ὀκ. 12,600

Ἐπειδὴ ὁμοῦ πάντα τὰ σπαρτὰ κατεπατήθησαν ὑπὸ τῶν δύο στρατῶν καὶ οἱ κάτοικοι καὶ τῶν μὴ ἐκτοπισθέντων χωρίων ἔμειναν ἀνευ τροφῆς, διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Προσφύγων ἐφρόντισε νὰ δοθῆ ἐκ μέρους τῆς Ῥωσικῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀραβόσιτος καὶ γεώμηλα ὡς σπορὰ εἰς τοὺς παθόντας χωρικοὺς.

Ἐδόθησαν λοιπὸν εἰς 6806 ἑλληνας ἀραβόσ. ὀκ. 40839	
» » » » » γεώμηλα »	16250
» » » » » εἰς 15442 τούρκους ἐκ τῶν ὁποίων	
περὶ τὰς 3 χιλ. ἐκ τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας ἀραβ. »	92652
» » » » » γεώμηλα »	28336

Εἰς τοὺς ἑλληνας πρόσφυγας τοῦ τμήματος τούτου περιλαμβάνονται καὶ 500 Σανταῖοι διαμένοντες τότε ἐν Γεμουρᾶ. οἵτινες ἔλαβον ἐκτὸς τῆς σπορᾶς καὶ ἄλλην ἐκ μέρους τῆς Ἐπιτροπῆς βοήθειαν, εἰς ἄλευρα καὶ ἄλας καὶ χάριν αὐτῶν συνεστήθη ἐν κυβερνητικῶν συσσίτιον ἐν Ζέφονος, ὅπερ εἶδεν εἰς 300 ἄτομα ἄρτον καὶ ζωμὸν καθ' ἑκάστην.

Μετὰ τὴν Ἀνακατάληψιν

ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ τῆς Τραπεζοῦντος.

Πρόσφυγες ἐγκατασταθέντες ἐν Τραπεζοῦντι καὶ τοῖς περιχώροις τῆ 12ῃ Φεβρουαρίου 1918.

α) Ἐπαρχίας Τραπεζοῦντος: Πλατάνων, Τριπόλεως, Γεμουρας καὶ Ἐλεβῆς

Ἄρρενες	Θῆλεις	Τὸ ὄλον
549	883	1432.

Οἱ Πρόσφυγες οὗτοι φεύγοντες τὴν ἀγριότητα τῶν τσετέδων, μετὰ ὀλιγοχρόνιον ἐν Τραπεζοῦντι διαμονήν, ἄλλοι μετηνάστευσαν εἰς Ῥωσίαν, ἄλλοι δὲ ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια.

Πρόσφυγες ἐπαρχίας Χαλδείας

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Χαλδείας ἐφθασαν καὶ ἐγκαταστάθησαν ἐν Τραπεζοῦντι καὶ τοῖς χωρίοις 320 ἄρρ. 570 θήλ. τὸ ὄλον 890. Οἱ πλεῖστοι τούτων εἶναι θύματα τῆς θηριωδίας τῶν τούρκων ἐξ-

ρισθέντες εις τὰ ἐσωτερικά τοῦ Νομοῦ Σεβαστείας, ὁπόθεν ἐπέστρεψαν εἰς τὰ χωρία των. Ἐπειδὴ ὁμως ταῦτα κατεστράφησαν ἠναγκάσθησαν ἐν μέσῳ χειμῶνος νὰ κατέλθωσιν εἰς Τραπεζοῦντα ἐνθα καὶ ἐγκατεστάθησαν. Ἄμα τῇ καθόδῳ αὐτῶν ἡ Ἐπιτροπή ἔδωκεν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δίδῃ τακτικά μηνιαία βοηθήματα κατ' ἀρχὰς μὲν ἄλευρον, εἶτα δὲ χρηματικὰς βοηθείας προσει φάρμακα καὶ ἰατρὸν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

Τῆς αὐτῆς περιθάλψεως τυγχάνουσιν καὶ ὅσοι χωρικοὶ τῶν χωρίων Ἄτρας, Παληῶ χωρίου καὶ ἄλλων χωρίων τῆς ἐπαρχίας Χαλδίας φεύγοντες τὴν πενίαν ἐρχονται καὶ ἐγκαθίστανται ἐν Τραπεζοῦντι.

Ἐκ τοῦ τμήματος Κερασούντος καὶ τῶν περίξ χωρίων διήλθον διὰ Τραπεζοῦντος.

Ἄρρενες	Θήλεις	Τὸ ὅλον
264	161	425

οὗς ἡ ἐπιτροπή ἐφρόντισεν ἄλλους μὲν νὰ στείλῃ ὀπίσω, ἄλλους δὲ εἰς Ρωσίαν, οἳ εἶχον ἄλλοι μὲν γονεῖς καὶ ἀδελφούς, ἄλλοι δὲ τέκνα καὶ συζύγους· μένουσι δὲ ἐν Τραπεζοῦντι 7 οἰκογενεῖαι διατηρούμεναι ὑπὸ τῶν ἐπιτροπῶν.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως κατήλθον εἰς Τραπεζοῦντα χωρὶς ὁμως νὰ ἐγκατασταθῶσι

Ἄρρενες	Θήλεις	Τὸ ὅλον
289	360	649

Οὗτοι εἶναι ἐκ Γαλλιαίνης τῆς ἐπαρχίας Ροδοπόλεως καὶ τῶν ὁποίων ἐλεηλατήθησαν αἱ περιουσίαι καὶ τὰ κτήνη, ὡς ἐκ τοῦ τοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ κατέλθωσιν εἰς Τραπεζοῦντα ἐνθα καὶ τοῖς ἐδόθησαν ἐκ μέρους τῶς ἐπιτροπῆς ἄλευρα. Ἡ δὲ Α. Σ. τῶς συνεβούλευσεν ἵνα ἐπιστρέψωσι καὶ πάλιν εἰς τὰ χωρία των, ὅπερ καὶ ἐπραξάν.

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Νεοκαισαρείας (Ὁρδοῦς) διήλθον ἐκ Τραπεζοῦντος, οὗς ἀπαντᾷ ἡ Ἐπιτροπή ἐφρόντισε καὶ ἐπέστειλεν εἰς τοὺς ἐν Ρωσίᾳ συγγενεῖς τῶν:

Ἄρρενες

Θήλεις

7

23

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κολωνίας (Καραχισάρ) ἔφθασαν καὶ ἐγκατεστάθησαν

Ἄρρενες

Θήλεις

Τὸ ὅλον

10

22

32

ὧν τινὲς μὲν ἀπέθανον, τινὲς δὲ μένουσιν ἐνταῦθα:

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Κολωνίας (Καραχισάρ) ἔφθασαν καὶ ἐγκατεστάθησαν

	Πρόσφυγες ὁμογενεῖς		
	Ἄρρενες	Θήλεις	Τὸ ὅλον
Πρόσφ. Μάτσας ἐπαρχ. Ροδοπόλ.	2876	7038	9914
Πρόσφ. Ἐπαρχ. Χαλδίας	2573	3112	5685
» » Νεοκαισαρείας	1343	1280	2623
» » Κερασούντος	216	160	376
» » Τραπεζοῦντος	156	234	390
	7164	11824	18988

Ἀπὸ 11 Φεβρουαρ. 1918 μέχρις 31 Δεκεμβρίου 1918.

	Πρόσφυγες ὁμογενεῖς		
	Ἄρρενες	Θήλεις	Τὸ ὅλον
Χαλδίας	320	570	890
Τραπεζοῦντος	549	883	1432
ὧν οἱ πλείστοι ἐγκατασταθέντες ἐγκαίρως εἰς τὰ χωρία τῶν δὲν βοηθοῦνται			
Κερασούντος	264	161	425
Ροδοπόλεως	282	360	649
Νεοκαισαρείας	7	23	30
Καρα-Χισάρ (Κολωνίας)	10	22	32
	1439	2019	3458

Κυβερνητικά βοηθήματα εις άραβόσιτον και γεώμηλα

Έπαρχία Ροδοπόλως	φυχαί	άραβόσιτος	γεώμηλα
"Ελληνες	8343	47.057 δκ.	15.218 δκ.
Έπαρχία Τραπεζοῦντος			
"Ελληνες	6808	408.839 δκ.	16.250 δκ.
εκ τούτων 500 Σανταίοι διαμέν. έν Γεμουρά έλαβαν άραβόσιτον δκ.			
3χιλ. περίπου		"Αραβος.	Γεώμ.
Γουρκοί	15.442	92.652 δκ.	28.336 δκ.
εκ τούτων περί τας 3χιλ. είναι εκ τής έπαρχίας Χαλδειάς			
Έπαρχία Χαλδειάς		"Αραβος.	Γεώμηλ.
"Ελληνες	1.770	10.624 δκ.	3208 δκ.
εγκατασταθέντες έν τοις περιχώροις τής Τραπεζοῦντος			

Οι δέ Δογ)σμοί έχουν οὔτω:

ΕΣΟΔΑ

Συνδρομή Σοφίας Μιχαηλίδου Βατούμ από λαχεῖον Ρούβλ.	328
» Φραγκουλίδου, Έκατερινοδάρ	200
» Μασούρωφ	100
» Κόμητος Καμαρόβσκη	25
» Θεοδώρου Ούσπένσκυ, αρχαιολόγου	10
» Έλληνικής Κοινότητας Έσιντόνσης	80
» " " Γουταούτας μέσον Βατούμ	750
» " " Βακοῦ	886
» " " Τζατούρας	550
» " " Μαηκώπ	1500
» " " Τουαφί μέσον Βατούμ	2600
» " " Μαηκώπ » Τζαλιγοπούλου	2000
» Φόλτωφ Γιάλτας	500
Ρούβλ.	9529

Έκ μεταφορας	Ρούβλ.	9529
Συνδρομή Έλληνικής Κοινότητας Κρίμσκαγια	»	2500
» " " Σοχούμ	»	3000
» Διαφόρων Έλλήνων μέσον Αρχιεπισκόπου Συμφεροπόλεως και Ταυρίδος	»	400
» Μαγτάνωφ και Τουμπούλωφ, Γάσκεντη	»	1000
» " " Αθ. Θεωδώριδου	»	74
» " " Ι. Ν. Χιονίδου	»	25
» " " Έλληνικής Κοινότητας Ταϊγανίου	»	2000
Έμβασμα " Πρεσβείας Πετροπόλεως εκ συνδρομῶν τῶν έν Ρωσσία Έλλήνων	»	2669.90
Συνδρομή Έλληνικής Κοινότητας Βλαδικαυκάς	»	600
» " " Κοκάνδης	»	256
» " " Τιφλίδος	»	901.76
» " " Ι. Γιαννουλίδου	»	50
» " " Έλληνικής Κοινότητας Γκελεντζικ	»	1200
» " " " Βακοῦ	»	68.71
» " " " " " " " " " " " "	»	60
» " " " " " " " " " " " "	»	500
» " " " " " " " " " " " "	»	150
» " " " " " " " " " " " "	»	210
» " " " " " " " " " " " "	»	10
» " " " " " " " " " " " "	»	25
» " " " " " " " " " " " "	»	4
» " " " " " " " " " " " "	»	5000
» " " " " " " " " " " " "	»	1309.10
» " " " " " " " " " " " "	»	231
» " " " " " " " " " " " "	»	1200
» " " " " " " " " " " " "	»	500
Π. Δαβέτωφ		
Εις μεταφοράν	Ρούβλ.	33.473.47

Εἰς μεταφορὰν		Ρ6λ. 82836.25
Συνδρομὴ Διαφόρων μέσον Χ. Μαυροπούλου	»	3505.40
Σαρίκαμις	»	47
Κληροδότημα ἀποθανόντος ἐκ Τοροῦλ	»	869
Συνδρομὴ Μ. Βελισσαρίδου Συμφερουπόλεως	»	100
Κληροδότημα Στυλιανοῦ Γαληνοῦ	»	150
Συνδρομὴ Γεωργίου Κουντούρωφ	»	200
Ἴωσὴμ Πινιάτογλου	»	200
Τέλος τοῦ ἔτους 1916		Ρ6λ. 87707.65
» Μ. Ἐμφιεδζόγλου	»	200
» Σωκρ. Λουϊζίδου	»	200
» Ἄννας Ξανθοπούλου	»	50
» Κωνστ. Παναγιώτου, Σότζα	»	3000
» Διαφόρων μέσον Χ. Μαυροπούλου	»	1574
Σαρίκαμις	»	50
» Ππιζάρ Δημ. Καρασοῦ	»	50
» Διαφόρων νέων ἐπὶ τῶ νέφ ἔτει 1917	»	1345
» Δημητρίου Χαλδαιοπούλου	»	100
Περίσσευμα δώρων εἰς στρατιώτιας	»	14.75
Συνδρομὴ Ἄ. Μαυρίδου	»	100
» Γ. Σάθα	»	100
» Ἄλ. Πολυχρονίδου	»	50
» Στεφανίδου, Γρόζνα	»	1179
» Φραγκούλη, Σόδζια	»	201
» Ἡλία Μανασῆ	»	25
» Ἑλλην. Κοινότητος Ἄρτουσι	»	50
» Ἄνδρου Ταξοπούλου	»	50
» Ὁμογενῶν χωρίου Ναλιάν περιφέρειας	»	440
Σοχοῦμ	»	440
» Π' Δαυτὸ καὶ Ἡλία Παπαδοπούλου	»	100
Εἰς μεταφορὰν		Ρ6λ. 96536.40

Ἐκ μεταφορᾶς		Ρ6λ. 96536.40
Συνδρομὴ Περικλ. Φωτιάδου	»	50
» Ναπολέοντος Μαρασλή	»	5
» Ἑλλην. Κοινότητος Ἄνάπας	»	1000
» Κουρτίδου	»	5
» Ἑλλην. Κοινότητος Κάρος	»	1000
» » » Κέρδζ	»	1742
» Θεοδώρου Βαφειάδου, Σόδζα	»	2160
Κληροδότημα Ἄθαν. Τριφτανίδου	»	100
Συνδρομὴ Κ. Σαχάρωφ, Τουαφέ	»	1000
» Συνδρομὴ Β. Κρομμυδοπούλου	»	25
» Δημ. Ἀποστόλου, Γιολκετζμέζ	»	300
» Ἀδελφῶν Μαλάκωφ, Καραουργάν	»	625
» Χ' Γεωργίου Πηλείδου, Σόδζα	»	100
» Διαφόρων μέσον Στ. Γαληνοῦ Βατοῦμ	»	15
» Ἑλένης Ἰθηροπούλου, Βατοῦμ	»	100
» Κοινότητος Πεζερικ, »	»	400
» Ἀδελφότητος Κυριῶν Σοχοῦμ	»	300
» Κοινότητος Καραουργάν	»	1706
Κληροδότημα Ἄνης Καλλιφατίδου	»	100
Συνδρομὴ Περικλ. Παπαδοπούλου	»	50
» Ἀδελφῶν Παπαδοπούλου, Γιάλιας	»	500
» Μιχαήλ Ἀποστόλωφ Σαρίκαμις	»	300
» χωρίου Μεντζικέρτ, περιφέρειας Κάρος	»	1000
» Κοινότητος Σχμάρας	»	546
» Χ' Γεωργίου Νικιτίδου, Καραουργάν	»	130
» Νικολ. Κοιζογιαννίδου	»	5
» Κοινότητος Βλαδιβοττὸκ	»	2325.50
» » Κέρδζ	»	1917.41
» » Ἀσπερίνσκαγια	»	246.90
Εἰς μεταφορὰν		Ρ6λ. 114290.21

Έκ μεταφορᾶς		Ρ6λ. 114290.21
Συνδρομή Κοινότη. Μαηκώπ	»	1370
» Π" Δαυίδ Παπαδοπούλου, Βατούμ	»	50
» Σωτηρίου Καζαντζίδου	»	150
» Διαφόρων μέσον Χρ. Μαυροπούλου	»	600
» Σαρίκαμιν	»	600
» Κοινότητος Βατούμ έκ συνδρομῆς τῶν ἐν Ρωσσίᾳ Ἑλλήνων	»	601.66
» Χαρ. Καρβωνίδου, Μέντζ	»	300
» Παν. Παπαδοπούλου, Σότζα	»	600
» Κ. Καλογερίδου, Ἐρζιγκιάν	»	10
» Χαρ. Παπαδοπούλου, Πεζελίκ	»	8
» Μαρίας Ταχμαζίδου	»	25
» Ι. Τζαμπερλίδου, Τασκέντ	»	12
» Κοινότητος Βαρκενές, περιφερ, Κάρς	»	900
» Ἱερέως Χάντερλε,	»	300
» Μαθητοῦ	»	100
» Π" Ἰορδάνου Φακήρωφ	»	50
» Γ. Στοφορίδου	»	2
» Ἀθ. Μαυροπούλου, Σαρίκαμιν	»	100
Κληροδότημα Ἰακώβ. Φωστηροπούλου	»	200
Ἐμβασμα Ἀρχιμανδρ. Ἐλισαίου προερχόμενον ἐκ τῶν ἐν Ρωσσίᾳ Ἑλλήνων	»	530
Συνδρομή Ἀγαθοεργοῦ Ἑλλην. Κοινότητος Σεβαστουπόλεως	»	469.42
» Ἐλευθ. Βελισσαρίδου	»	100
» Παν. Φωτιάδου, Σεβαστουπόλεως	»	210
» ἐνορίας Ἀγ. Γρηγορίου	»	118.85
» » Δαφνοῦντος	»	135
» Ἀγ. Μαρίνης	»	57
Εἰς μεταφορὰν		Ρ6λ. 121289.14

Έκ μεταφορᾶς		Ρ6λ. 121289.14
Συνδρομή ἐνορίας Παναγίας Θεοσκεπάστου	»	251.85
» » Χριστοῦ	»	246.50
» » Ἀγ. Γεωργίου Τζαρτακλή	»	42
» μέσον Σοφίας Σιδηροπούλου	»	16.84
» Μιχ. Ξενίδου	»	50
» Κυρίας Παρασκευᾶ Γραμματικοπούλου	»	10
» » Εὐδοκίας Κασφύκη	»	8
» συντεχνίας χρυσοχόων	»	357.50
» Ἀλ. Πολυχρονίδου	»	500
» Χρ. Ευνοπούλου	»	50
» Κοινότητος Ὁφείως	»	1000
» Λεμόνας Δ. Λεοντίδου ρούβλ. 100		
» » » μία λ. χρ. » <u>77¹/₂</u>		177.50
» Ἄννης Π. Θεοφυλάκτου	»	100
» Παρρησίου Κωνσταντινίδου	»	100
» Π' Ἰωάννου ἐφημερίου Κανλικᾶ	»	100
» Ἀδελφῶν Παρτζαλίδου	»	200
Συνδρομή ἀγαθοεργοῦ Κοινότητος Γιάλτας	»	2435
» Ἀδ. Τζολακίδου, Λαζαρέβσκυ	»	193
» Ἰωάννου Γαληνοῦ	»	100
» Ἑλλην. Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Τραπεζοῦντος	»	2500
» κ. Κρόφορτ	»	200
» Παρθενόπης Ἰωαννίδου	»	50
» Κωνστ. Μουρατίδου	»	200
» Σταύρου Σιαμίδου Νόβο- Σιμετζ	»	563
» Κοινότητος Σοχοῦμ	»	10000
» » Σουρμένων	»	1740
» Εὐροσύνης Κανδύλη	»	25
» Παν. Κηρυττοπούλου	»	25
Εἰς μεταφορὰν		Ρ6λ. 142530.33

SISMANOGLIO
MEGARO

	Ρ6λ. 142530.33
'Εκ μεταφορᾶς	
Συνδρομή κ. Σοκολώφ	» 50
» Κοινότητος 'Οφεως	» 250
» 'Ελένης Μιχαηλίδου	» 100
» 'Ασὸρ, χωρίου Πλατάνων	» 568
» Κοινότητος Βακοῦ	» 1000
» » Σοχοῦμ	» 10000
» 'Εκτελεστικοῦ Συμβουλίου 'Ελλήνων	
Ρωσσίας, Ροστὸφ	» 10000
» 'Ελένης Στεφανίδου	» 100
Λαχεῖον Δεσποινίδων Τραπεζοῦντος	» 11728
Συνδρομή Πλατάνων	» 6000
» Χωρίου Κιθαραίνης	» 454
» 'Επαρχίας Ροδοπόλεως, πρῶτον ἔμβασμα	» 500
» Κοινότητος Σουρμένων	» 2434.35
» Χωρίου Καρτιά	» 400
» Κρώμνης	» 922.75
» Κοινότητος Πορδίζμ	» 257
» 'Εκτελεστικοῦ Συμβουλίου 'Ελλήνων	
Ρωσσίας Ροστὸφ	» 5000
» Χρ. Φραγκουλίδου, 'Εκατερινονδάρ	» 500
» Κοινότητος 'Ανω Μουζαίνης	» 120
» 'Ιωάννου Φωτιάδου	» 100
» Κοινότητος Λιβεράς	» 205.40
» » 'Αργυρουπόλεως	» 3000
» » Κρίμσκαγια	» 5110.55
» » Καζβιν	» 550
» Κοινότητος Σαρίκαμης	» 2000
» 'Εκτελεστικοῦ Συμβουλίου 'Ελλήνων	
Ρωσσίας, Ροστὸφ	» 16000
» Κοινότητος 'Ανάπας	» 520
Εἰς μεταφορὰν	Ρ6λ. 220400.38

	Ρ6λ. 220400.38
'Εκ μεταφορᾶς	
Συνδρομή 'Ανδρ. Π. 'Ανδρεάδου, Σότζα	» 100
» Χωρίου Στάριτ Κρίμ	» 135
» Κοινότητος Κράσναγια Πολάνια	» 643
» 'Εκτελεστικοῦ Συμβουλίου 'Ελλήνων	
Ρωσσίας, Ροστὸφ	» 9000
» Κοινότητος Τασκέντ	» 2000
» Κωνστ. Γ. Κωνσταντινίδου Μασσαλίας	» 1000
» Βασιλείου Ματίεβιτζ	» 51.50
» Πέτρου Πετρίδου, Σότζα	» 200
» 'Εργατῶν	» 50
» Κλεοπάτρας Καγκελίδου, 'Εκατερινονδάρ	» 500
» 'Ιωάν. 'Αθ. Ματαιοπούλου, Καγηζμάν	» 160
» Κοινότητος Κέρδζ	» 533.50
» » 'Οδησσοῦ	» 6664.40
» 'Αδ. Τζακηρίδου	» 105
» Θεοδ. Μαλτίδου	» 5
» Κοινότητος Ρίζε	» 2460
» Χρ. Μαυροπούλου	» 200
Κληροδότημα Χαρ. 'Αργυροπούλου	» 300
» Χ' Σοφίας Γραμματικοπούλου	» 200
Λαχεῖον 'Εργοχείρων Μερίμνης 'Αργυρουπέλεως	» 350
Συνδρομή Κοινότητος 'Ιμέρας	» 548
Καταστατικὸν νεκροῦ 'Ανδρέου Βαφειάδου	» 81
Περίσσειμα κυβερνήτικου ἀραβοσίτου καὶ γεωμήλων	» 5335.05
Συνδρομή Κοινότητος Σότζας	» 725
» Σάββα Κ. 'Ανδρεάδου	» 50
» 'Επ. 'Ι. Διαμαντοπούλου ἐκ Χασάν Γουζδφ	» 418
» Κας Κωνστ. Κωνσταντινίδου, Μασσαλίας	» 500
» Παρασκευᾶ Κωνσταντινίδου Σαρίκαμης	
ἀπὸ 20/ 6/ 17	» 100
Εἰς μεταφορὰν	Ρ6λ. 252814.83

SISMANOGLIO
MEGARO

	Ρ6λ. 252814.83
Εκ μεταφορᾶς	
» Ἀγαθοκλ. Δημητριάδου,	100
» Π' Πέτρου Σότζας ἐκ συνδρομῶν κοτοίκων χωρίων Λεσνὸφ καὶ Περβίτζκα ἀπὸ 20/ 6/ 17	100
» Π' Γεωργίου Πιλπίλωφ	75.90
Τέλος τοῦ ἔτους 1917	Ρ6λ. 253090.73
Δίσκος Ἀγίου Εὐγενίου	151
Κληροδότημα Χ' Εὐγενίης Μουζενίδου	200
Συνδρομὴ Λαμπριανοῦ Τερζίδου, Οὐρφα	100
» τῶν ἐν Τραπεζοῦντι καὶ περιχώρων ὁμογενῶν διὰ τὸν ἐν Πόντῳ Ἑλληνισμόν	40451.20
» Διαφάρων μέσον γρ. Κακουλδίου Λ. Θ. 22. — π 14 1/2	319
» Κανονίδου » 5. — π 14	70
» τῶν ἐν Τραπεζοῦντι ὁμογενῶν διὰ τὸν ἐν Πόντῳ Ἑλληνισμόν Λ. ὁθ. 1718.85	27798.15
» Ἑλένης Κ. Θεοφυλάκτου, δι' ὄρφανοτρο- φείον Λ. χρ. 25	2137.50
» Λαζάρου Λαζαρίδου Χερροϊάνα Λ. χρ. 2.	171
» Μιχαὴλ Γαληνοῦ, δι' ὄρφανοτροφείον Λ. τ. 100 π. 19	1900
» Κοινότητος Ὀδησσαῦ, διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ ἐνδεεῖς περιφέρειᾶς Τραπεζοῦντος	4234
» Κοινότητος Σοχοῦμ	28390
Κληροδότημα Γεωργίου Μωυσίδου	500
Συνδρομὴ Ὁμέρ Ζαδέ Χουσανή Ἀβνη, ἐξ Ὁρδοῦ	1000
» Ἀγαθοκλ. Δημητριάδου	500
» Ἰ. Ν. Μπουροπούλου, Ὁρως, δι' ὄρφανοτροφείον	100
Εἰς μεταφορὰν	Ρ6λ. 361112.58

	Ρ6λ. 36112.58
Εκ μεταφορᾶς	
» Χριστοῦ Μεταξᾶ » Λ. 25 π 15 1/2	387.50
» Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἑκατερινονδάρ	14855.50
» Δημ. Σουλιάδου καὶ Παν. Καλλιφατίδου	100
Πώλησις 21 δοχείων πετρελαίων Λ. ὁθ. 245.65 π 15 1/2	3807.57
Εἰσπραξις μέρους ἀξίας λεπτοκαρῶν πωληθέντων τῷ κ. Παν. Χ' Παναγιωτίδῃ Λ. ὁθ. 2000 π. 15 1/2	31000
Ἐκποίησις ἀμάξης ἀλόγων καὶ διαφ. ἄλλων εἰδῶν	6275.02
Καταστατικὸν νεκρᾶς πρόσφ. Ἀνατολῆς Βαρνάβα	140.50
Κέρδος ἐκ νομισματοδιαφορᾶς	679.89
Ὀλικὸν εἰσπράξ. μέχρι 31 Δεκεμβ. 1918	Ρ6λ. 418358.56
Ἦτοι	
Ἐσόδα ἔτους 1916	Ρ6λ. 87707.65
» » 1917	165383.08
» » 1918	165267.83
	Ρ6λ. 418358.56
Συνδρομαὶ τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων διὰ τοὺς ὁμογενεῖς Τραπεζοῦντος εἰς μίαν ἐπιταγὴν ἐπὶ Λονδίνου ἐκ Στερλινῶν 425	Λ. Α. 425

Λ]ΣΜΟΣ ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΩΝ ΤΩ Κ. Π. Χ' ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ

Ἡ ὀθωμανικὴ Στρατιωτικὴ Κυβέρνησις ἐναντι 300 σάκκ. ἀ-
λεύρων εἰχομεν δανείση αὐτῇ ἀνέλαβε νὰ μᾶς παραδώσῃ φουντού-
κια κατὰ 50% ἐπὶ πλέον ἐπὶ τοῦ βάρους, ἦτοι ἐναντι κοιλῶν
23229 ἀλεύρων, φουντούκια κοιλὰ 34833, ἅτινα καὶ ἐπωλήσαμεν
τῷ κ. Π. Χ' Παναγιωτίδῃ.
κειλ. 34833 = ὁκ. 27169.74 π. γρ. 22 Λ. ὁθ. 5977.34 1/4
μείον μετρητῶν του 2000. —
Ἰπόλ. χρέος του ἐναντι χρεωστικῆς του Λ. ὁθ. 3977.34 1/4

Ἐκ τοῦ ἄνω ποσοῦ τῶν λεπτοκαρῶν ἡ Κυβέρνησις ἐκράτησε
διὰ φόρον δεκάτης κοιλὰ 4600 διὰ τὰ ὅποια γίνονται αἱ δέουσαι
ἐνέργειαι.

ΠΛΗΡΩΜΑΙ

ΕΠΑΡΧΙΑ ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ

Δια πρόσφυγας περιφέρειας Μάτζκας

Εις άξίαν άρτου!	P6λ.	7810.12	
» » άλεύρων και άλατος »		3673.—	
» » άραβοσίτου και κριθής »		3031.—	
» » φασολίων, τείου, ζα- χάρεως, ύφασματος (καναβάτζα) κτλ. »		1332.—	
Χρηματικά βοηθήματα	»	3869.20	
» » μέσον Πανι- ρέτου και Τζαμπερτίδου	»	1974.—	
	P6λ.	<u>21689.32</u>	
Δια πρόσφυγας Σάντας			
Βοηθήματα εις χρήμα και διάφορα είδη	»	7570.—	
	P6λ.	<u>29259.32</u>	

ΕΠΑΡΧΙΑ ΧΑΛΔΕΙΑΣ

Δια πρόσφυγας περιφέρειας Τοροούλ και πέραν Τοροούλ

Εις άξίαν άρτου διανεμηθέντος έν Τραπεζοϋντι	P6λ.	17993.—	
» » άλεύρων φορτωθέντων εις Άρδασαν	»	15142.—	
Εις μεταφοράν	P6λ.	33135.—	29259.32

Έκ μεταφοράς	P6λ.	33135.—	29259.32
Εις άξίαν άμάξης, ίππων και άγώγια διάφορα	»	8847.—	
» » άλατος, όρύζης, τεί- ου, ζαχάρεως, πα- πλωμάτων, ύφασμ. (άμερικ.)κλπ.	»	7139.—	
Βοηθήματ. εις χρήμα εις διαφόρους	»	26695.—	
	P6λ.	<u>75816.—</u>	
Εις Φιλόπτ. Άδελφ. Κρώμνης	»	1500.—	
Δια πρόσφυγας Άργ/πόλεως:			
Έμβασμα εις Έπιτροπήν προσφύγων Άργυρουπόλεως	P6λ.	2500	
Έμβασμα μέσον Θε- οδοσίου Μουμτζή	»	259	
Άξία άλεύρων, άραβοσίτου, ά- λατος, όρύζης, τείου άποστα- λόντων εις Άργυρούπολιν	P6λ.	8218	
	P6λ.	<u>10977.—</u>	
Δια πρόσφ. τών περιχώρων Έλεβής			
Βοηθήμ. εις χρήμα εις διαφόρους	P6λ.	8737.—	97030.—
	P6λ.	<u>126289.32</u>	

ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

Δια πρόσφυγας Όρδοϋ

Άξία ξύλων, όρύζης, ελαίου, φασολίων και λοιπών τροφίμων	P6λ.	5991.—	
Εις μεταφοράν	P6λ.	5991.—	126289.32

Ἐκ μεταφορᾶς	P6λ.	5991.—	126289.32
Ἄξια ὑφασμάτων, κλωστῶν, παπλωμάτων, ὑποδημάτων ἐνδυμάτων ἱερῶν κτλ.	»	18664.—	
Βοηθήματα εἰς χρῆμα καὶ ἐξοδα ἀναχωρήσεώς των εἰς Ρωσίαν	»	14771.—	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Ὁρδοῦ λ. ὁθ. 200 π. 15 ¹ / ₂	»	3100.—	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Ὁρδοῦ λ. ὁθ. 350 π. 14	»	4900.—	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Ὁρδοῦ λ. ὁθ. 100 π. 19	»	1900.—	
	P6λ.	<u>49326.—</u>	
Διὰ πρόσφυγας Οἰνόης Βοηθήματα χρηματικά εἰς διαφόρους πρόσφυγας	»	3624.—	
	»		52950.—
Διὰ πρόσφυγας Κερασσοῦντος Βοηθήμ. χρηματικά εἰς διαφόρους	P6λ.	8976.50	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Κερασσοῦντα λ. ὁθ. 500 π. 15 ¹ / ₂	»	7750.—	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Κερασσοῦντ. λ. ὁθ. 500 π. 15 ¹ / ₂	»	7750.—	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Κερασσοῦντ. λ. ὁθ. 300 π. 14	»	4200.—	
Ἐμβασμα εἰς Κοινότη. Κερασσοῦντ. λ. ὁθ. 500 π. 19	»	9500.—	
2 τόπια ἀμερικάνικα π. 160 π. 60 λ. ὁθ. 96 π. 17	»	1632.—	
	»	<u>39808.50</u>	179239.32
Εἰς μεταφορὰν	P6λ.		

Ἐκ μεταφορᾶς	P6λ.		
ἔμβασμα εἰς Κοινότη. Π. Ὑλανδζάκης λ. ὁθ. 200 π. 19	»	39808.50	179239.32
	»	<u>3800.—</u>	
	P6λ.		43608.50
Ἐμβασμα εἰς Κοινότητα Ἐρζινδζιάν » Χρηματικά βοηθήματα εἰς πρόσφυγας καὶ ἐνδεεῖς στρατιώτας ἐξ Ἀμισοῦ, Πάφρας, Καραχισάρ, Ἀγκύρας, Ἴκονίου, Προύσης, Κ]πόλεως, Ἀδριανουπόλεως, Ραιδεστοῦ, Καλλιπόλεως, Δαρδανελλίων, Σμύρνης, Δαμασκοῦ, Χαλεπίου κτλ.	»		3500.—
	»		<u>10374.—</u>

ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Βοηθήματα χρηματικά εἰς πρόσφυγας διαφόρους ἐκ Τριπόλεως	P6λ.	5425.—	
Βοηθήματα χρηματ. εἰς διαφόρους πρόσφυγας καὶ ἐνδεεῖς Τραπεζοῦντος καὶ περιφερείας τῆς καθως καὶ εἰς φυλακισμένους	»	<u>19331.28</u>	
	»		24756.28
Διάφοροι ἄλλαι πληρωμαὶ			
Εἰς Φιλόπτ. Ἀδελφότητα Τραπεζοῦντος συμφώνως ἐπιθυμία τοῦ ἀποστολέως διὰ μέρος ἐμβάσματός του	P6λ.		1000.—
Ἄξια 300 σάκ. ἀλεύρων δανεισθέντων εἰς Στρατιωτικὴν Κυβέρνησιν	»		<u>45000.—</u>
Εἰς μεταφορὰν	P6λ.		307478.10

SISMANOGLIO MEGARO

Πᾶσα ἡ ἀνωτέρω διαχείρησις καὶ οἱ λ)σμοὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Προσφύγων ἐξηλέγχθησαν λεπτομερῶς ὑπὸ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κ. κ. Παναγιώτου Θεοφυλάκτου καὶ Ἰορδάνου Ἐνεπέκογλου δημογερόντων καὶ Ἀλεξάνδρου Ἀποστολίδου, λογιστοῦ τῆς Τραπεζῆς Θεοφυλάκτου-Λεοντίδου καὶ τοῦ Ἰφικράτους Μεταξᾶ λογιστοῦ τῆς Τραπεζῆς Ἀδελφῶν Φωστηροπούλου, διορισθέντων πάντων ὑπὸ τῆς Ἀξιότιμου Δημογεροντίας καὶ τὸ πόρισμα τῆς ἐξελέγξεως τῶν ὑπέβηλον εἰς τὴν ἀξιότιμον Δημογεροντίαν διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερ. 19 Ἰανουαρίου 1919 ἐκθέσεώς των.

Τοιαῦτα τὰ πεπραγμένα τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων ἀπὸ τῆς 5ης Ἀπριλίου 1916 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1918.

Κλείσασα ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ὁλόκληρον τὸ ἔθνος ἄνευ τοπικῶν ὀρίων ἐσπευσε νὰ θεραπεύσῃ τὰ τραύματα τοῦ σώματος αὐτοῦ εἰς οἰανδήποτε ἐπαρχίαν καὶ ἂν ἀνήκουν οἱ βοηθούμενοι· πολλαὶ δεκάδες χιλιάδων ρουβλίων ἀποσταλεῖσαι ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν Τραπεζοῦντα διετέθησαν ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἄλλων ἐπαρχιῶν διότι οὔτοι εἶχον περισσοτέραν ἀνάγκην βοήθειας· καὶ ἄλλαι πάλιν δεκάδες χιλιάδων ρουβλίων σταλεῖσαι εἰς τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην ἡμῶν κ. κ. Χρῦσανθον, ἵνα διατεθῶσι κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάθεσιν, πάλιν διετέθησαν ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἄλλων ἐπαρχιῶν, διότι πάλιν οὔτοι εἶχον περισσοτέραν ἀνάγκην βοήθειας· οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἀλλὰ πιστὴ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Φυλῆς καὶ εἰς τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὴν ἱπποτικότητα ἐξίσου ἐδείχθη φιλόανθρωπος καὶ πρὸς τοὺς ἄλλοθνεῖς καὶ ἄλλοθρήσκους καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς δημίους, θρέψασα, ἐνδύσασα, θερμάνασα πλείστους ἐξ αὐτῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἄνευ τῆς ἐπικουρίας τῶν γενναίων χορηγῶν οὐδὲν τῶν πεπραγμένων θὰ ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἡ Μητρόπολις Τραπεζοῦντος καὶ ἡ περὶ Αὐτὴν Ἐπιτροπὴ τῶν Προσφύγων

ἐκφράζει καὶ δημοσίᾳ εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν γενναῖοφρονα καὶ ἀληθινὸν ἀριστοκράτην τῆς Ρωσικῆς Φυλῆς Μέγαν Δεῦκα Νικόλαον Νικολάεβιτς, δι' ἣν ἐδείξε πατρικὴν μέριμναν καὶ προστασίαν πρὸς ὄλον τὸν λαὸν τῶν ὑπὸ τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ καταληφθεισῶν χωρῶν προθύμως καὶ ἀρέσως ἐκτελῶν ὅσα ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ὑπέβαλλεν Αὐτῷ ἡ Μητρόπολις τῶν ἐκάστοτε αἰτήματα· εἰς τὴν Α. Β. Υ. τὴν πριγκήπισαν τῆς Ἑλλάδος Ἑλένην, εἰς τὴν ἐν Πετροπόλει ἐλληνικὴν Πρεσβείαν, εἰς τοὺς ἐξοχωτάτους στρατηγούς Λιάχωφ καὶ Σβάρτζ καὶ εἰς τὴν Α. Π. τὸν ἐπίσκοπον Συμφερουπόλεως Δημήτριον καὶ εἰς πάντα τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς Μεγάλης Φυλῆς μας, τὰ ὅποια καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς κοινότητες διὰ γενναιοτάτων συνδρομῶν ἀνεκούφισαν τὴν συμφορὰν, παρεμύθησαν τὴν θλίψιν καὶ ἀνέψυξαν τὴν ἄλυσον τοῦ ἔθνους.

SISMANOGLIO
MEOGAPO

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ

Σελ.	Στίχος	Αντί	Γράφε
2	19	Στρουγκί	Στρουγκί
7	15	Στυλιανός	Σταῦρος
8	28	πρωτ. 280 παρακάμψας	πρωτ. 280 επίστολῆς
10	6	ἐξέλεξις	ἐξέλεγξις
14	1	διεσκόρπισε	διεσκόρπιζε
31	1	ἡ ἐπιτροπή	ἡ ἐπιτροπή
12	28	τότε γραμματεὺς	ὁ τότε γραμματεὺς
13	11	Ἄργυροπόλεως	Ἄργυρουπόλεως
»	12	Οἱ Ἄργυροπολίται	οἱ Ἄργυρουπολίται
14	8	τὰ τοῦ οἴκου της	τὰ τοῦ οἴκου της
»	14	ὧν οἱ πλείστοι	ὧν οἱ πλείστοι
17	29	ὠργανομένη	ὠργανωμένη
18	14	καὶ συνθήκας οἱ	συνθήκας καὶ οἱ
»	25	νὰ ὑποστάζη	νὰ ὑποδαστάζη
19	18	παλαίονσα	παλαίονσα
»	21	ἐπιχειρήσεως	ἐπιχειρήσεως
»	29	ἀπεκατέστησε	ἀποκατέστησε
23	28	νὰ ἐργάζωντο	νὰ ἐργάζονται
26	28	τῆς διανομῆς	τῆς διανομῆς
30	5	406.389 δκ.	40.839 δκ.
»	5	6808	6806

